

Ceny Akademie aneb po křeči uvolnění

Loňské předávání cen Akademie vyvolalo poměrně bouřlivou diskusi týkající se bohužel nikoliv oceněných, ale moderátorů celé akce. Protože klub, za který píši, má přízvisko „pomlouvачný“, nemohla jsem ponechat ani letošní předávání bez komentáře. Velice jsem se těšila na popisování toho, co zase naši známí moderátoři Eva Aichmajerová a Richard Klíčnik vyvedou. Já pak budu moct trousit slova plná jedu a posměchu, což rozhodně prospěje našemu image.

Začátek vypadal slibně. Spousta lidí se domnívá, že na veřejné akce nepatří vyřizování osobních účtů. Musím uznat, že kožené minišaty se zajímavě řešeným šněrováním vpředu i vzadu Evě Aichmajerové tak slušely, až jsem i já měla chuť si plácnout. Nicméně vysvětlování, proč je vlastně oblékla, si mohla moderátorka ušetřit, vypadalo to poněkud neprofesionálně. Obzvláště proto, že paní, již bylo poselství určeno, nebyla přítomna. Ačkoliv... přemýšlím, k čemu všemu mohlo dojít, pokud by se dostavila. Richard se s Evou sladil a tak byla dvojice, jak to přílehavě vyjádřil Jaroslav Olša, dost kožená.

Narážky na možný mimomanželský původ dcer paní spisovatelky Kadleckové také nebyly vtipné, stejně jako neustálé opakování toho, že je celá soutěž podplacená. Moderátorka několikrát upozorňovala na fakt, že je bývalá modelka a tudíž neoplyvá přílišnou inteligencí. Po čtvrté takové narážce během deseti minut jsem jí skoro uvěřila.

Už už jsem ztrácela vědomí, když se lidé kolem mne začali smát. Vyhlášení se přehouplo přes prvních dvacet minut a začalo nabírat obrátky. Za prvé na pódium chodili upovídánější

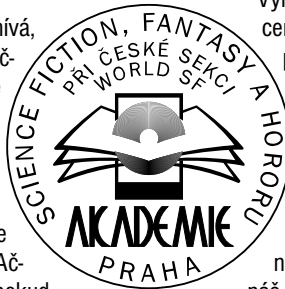
a vtipnější lidé, za druhé se Eva vrátila do profesionálních kolejí a za třetí se Richardovi, jemuž už od začátku nebylo dobře, udělalo asi ještě hůř a tak byl jeho projev plynulý, k věci a neartikulovanými výkřiky nerušený. Narážky padaly na úrodnější půdu a ty, které trousili sami hosté, byly pohotově rozvíjeny. Vzhledem k tomu, že předávání cen Akademie trvalo hodinu a půl, nevalný počáteční dojem byl vcelku úspěšně vyrovnán.

Výherce tvořila očekávaná skupina. Největší počet cen získal Martin Šust, za něhož šla tu poslední přebírat přítelkyně, protože již nemohla vydržet pohled na Evu libající jejího hochu. Překvapením byla snad jen kategorie „Kniha roku“, kterou nevyhrál Martin Šust, ale Ondřej Jireš. Koneckonců si diváci mohli nedostatek úžasu nad vítězi kompenzovat obdivováním nového vzhledu předávaných sošek. Tradiční Mloci byli nahrazeni Sfingami. Proč, to netuším. Snad se náš český scifistický rybník snaží vyflít do světa a pro malé slizké mloky už není místo. Holt to chce něco velkolepého, nejlíp s pořádnými prsama.

Svůj stesk nad vyhynutím mloků budu zapíjet jindy. Letošní předávání cen Akademie se podle mého názoru vcelku vydařilo. Musím vyjádřit obdiv Richardovi, který byl schopen dobře moderovat přes trvajícím anginu, i když vysoká horečka způsobila nezařazení jedné kategorie do scénáře. Tento kiks se moderátorům povedlo docela duchapřítomně ustát a my se můžeme těšit na příští ročník, jistě neméně zábavný.

Adéla Červenková

Pomlouvачný SFK Islington

OBSAH

Ceny Akademie aneb po křeči uvolnění	1	Jak jsme ho (K. Vonneguta) viděli	14	Časem s vědou – fyzikálně	
Čtenářův průvodce po Interkomu	2	Čas pôrodu do smrti	15	astronomický květen	23
Akademie SFFH – soutěž národů	2	Eva Hauserová: U nás v Agónii	16	Otevřený dopis Honzovi Macháčkovi	24
Hvězdný bulvár	3	Asi tu někdo opravdu čaruje	17	Úředníci	25
Literární linie Sconu	6	Druhá Persepole je ještě lepší	18	Fontána	26
Scon 2007	7	Stephen Weeks: Hraběnka v nesnázích	18	DOGMA	26
Civilizační šok	9	Josef Pecinovský: Abbey Road	19	Nehvězdný nebulvár	27
Z deníku BB – Chorvatští andělé	12	Pecinovského Abbey Road	20	Kapka metanového deště	28
Kirsten J. Bishopová: Vryté město	12	Zpěvy hvězd a stínů	21	Uhádněte 12 knih	28
Michael Chabon		MLOK 2007	21	Cena Karla Čapka 2007	28
v říši alternativních dějin	13	Petra Neomillnerová: Vlastní krev	22	Putna (a další) na věčnosti	28

Čtenářův průvodce po Interkomu

K obsahu tohoto čísla

Jak jsme slíbili, vracíme se ještě k předávání cen Akademie SF, tentokrát jak je věděl pomlouvačný klub Islington, a také zveřejněním populární tabulky „soutěže národů“, opravdu nechápu, jak to že nikomu nechyběla, když jsme se k ní během loňského roku nedostali :-).

Cellindra a Jana Dvořáčková nám připomenuly pořádání a průběh S-conu, Hvězdny bulvár pak vše ostatní. Pokračujeme v sérii ohlednutí za návštěvou Kurta Vonneguta v Praze, v příštím čísle nastane hodina pravdy, zda najdu i vzpomínku Ondřeje Neffa, pokud víte, kde vyšla, napovězte mi. Dále přinášíme dvě dvojrecenze na knihu U nás v Agónii a Abbey Road a recenzi na Vlastní krev od Jirky Popiolka.

Tento Interkom vznikal dlouho a pomalu, když ale dorazil žánrový obrázek z Permonikova a americký příspěvek Martina Gilara, byla to dostatečná vzpruha a poslední impuls toto číslo dokončit.

V příštím Interkomu najdete

něco o Parconu v Nitře a FF, však vy víte kde.

všechno o klasifikaci fanoušů, samozřejmě pravidelné rubriky, nevyučujeme ani nějaké prázdninové překvapení.

Zdeněk Rampas

Akademie SFFH – soutěž národů

07	06	05	04	03	02	01	00	99	98	97	96	Suma	Firma
32	15	5	20	10	0	0	0	1	0	0	0	83	Triton
11	2	12	5	11	17	7	14	17	7	6	16	125	Polaris
9	26	27	34	29	18	16	16	9	3	10	8	205	Laser-Books
8	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	12	Mladá fronta
5	5	8	1	1	0	0	0	0	0	0	0	20	Pevnost
3	2	3	7	7	21	10	16	10	27	6	5	117	Talpress
3	2	2	1	3	11	4	7	0	0	0	0	33	Straky na vrbě
3	5	0	1	0	3	0	0	0	0	0	0	12	Argo
2	0	2	4	12	5	3	9	1	7	11	1	57	Klub J. Vernea
1	2	5	3	5	7	1	3	3	9	9	9	57	Ikarié
1	1	1	1	1	0	1	7	7	6	6	3	35	Nová vlna
1	5	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	9	Wales

Soutěž národů je neoficiální hodnocení Interkomu, počítá se z počtu nominací jednotlivých subjektů (nominace=1 bod) a ze získaných cen Akademie (celkem tedy i s nominací 5, resp. 3 body). Pokud některá nominace potažmo cena přísluší více subjektům, získává každý plný počet bodů.

Nashledanou
v Chotěboři

interkom

INFORMAČNÍ SERVIS ČESKOSLOVENSKÉHO FANDOMU

číslo 6/2007 (237)

Adresa redakce:

INTERKOM

Letecká 6,
161 00 Praha 6, ČR

tel.: pozor změna, sloučen s faxem
v prac. době +420 224 239 645
tel., fax: +420 233 313 093
e-mail: ram@apro.cz
<http://interkom.vecnost.cz>
<http://interkom.scifi.cz>

Šéfredaktor:

Zdeněk Rampas, MCL

Redakční kruh:

Jana Dvořáčková, Richard Klíčnick, Hanina Veselá
S korekturami pomohla Michaela

Autoři tohoto čísla:

Libuše Čermáková, Adéla Červenková, Jana Dvořáčková, Miloš Ferko, Jan Hlavička, František Houdek, Jarda Houdek, Richard Klíčnick, Jarek Kopeček, Daniela Kovářová, Marvin, František Novotný, Pagi, Richard Podaný, Jiří Popiolek, Zdeněk Rampas, Václav Vágenknecht

Sponzoři tohoto čísla

Jirkové Doležal a Grunt

Vychází nepravidelně.
Uzávěrka tohoto čísla
byla dne 20. 6. 2007

ISSN 1212-9089

Všechny články a recenze
© INTERKOM

Hvězdný bulvár

Odposlechnuto

Posluchačský dotaz na Rádio HipHop: Proč pořád mluvíte o škole, to nemáte nějaká témata, co zajímají nás, už velký negry: voz, bouráky, fet a sex?

Moderátor se vymluvil na to, že ten den začaly maturity.

Vysvětlivky: ● Praha (nepodepsané ZR), ■ Brno, ▲ jinde

■ **29. dubna** jsme se konečně dočkali slavnostního otevření rozhledny na Hlíně. U něčeho takového nemohla Pochmurná neděle (doplňná o Nalima) chybět, někteří nedočkavci vyrazili dokonce den předem (dobře udělali, měli to sice bez občerstvení, ale i bez fronty). Čtenáři Interkomu si možná vzpomenou na pět let starou reportáž z pochodu k tehdy budoucí rozhledně (doplňnou smyšlenkami jistého Radima Kastelána).

■ **5. května** jsme pokračovali v reprízách našich kulinářských akcí. Tentokrát to byla puding party a konečné výtvary hrály všemi barvami a závěrečným pudigovým dezertem tyto snahy o moderní umění vyvrcholily. Než jsme se jím stihli přecpat, tak jsme si zahráli pár her a pustili pár upoutávek na nové filmy (a pochopitelně i montypythonovskou sci-fi skeč s vesmírným pudingem).

■ **6. května** navštíven v místním kině Lucerna film Nauka o snech. Na jedné straně sympaticky snové, s papundeklovou stylizací, na druhou stranu hrdinova neschopnost odlišit sen a realitu ničí nejen jeho vztah, ale i divákovo ztotožnění. A stejně jako sen to nemá příliš příběh a konec je tam přidán jen tak.

■ **7. května** bylo opět kino, v rámci dohánění restů to byla Fontána. Nějak tenhle film odehrávající se v minulosti, přítomnosti i budoucnosti dohromady fungoval, spíše pocitově než rozumově. Audiovizuální stránka je v přítomném kinosálu efektní, symbolika nijak spleťtá, přesto umožňující více výkladů, do mého rozpoložení se tento snímek trefil.

■ **8. května** jsme zašli na dvě výstavy: 60. léta – móda, design, životní styl v Paláci šlechticů a Zapomenuté stavby Tomáše Kučerovského v Bakala galerii. První se setkala s tradičními komentáři: „To máme doma!“, před druhou jsme se ještě posilnili koktejly.

Marvin

● **8. května** před polednem se s Michaelou vydáváme do dalekých Šestajovic za tamním bardem. Tedy Šestajovice vlastně nejsou tak daleko od Prahy, když jsme se po cca hodině dostali na Černý most, k cíli to bylo již jen asi dvacet minut. Richard nás vybavil dokonalým jízdám řádem, takže jsme vystoupili tak blízko jeho usedlosti, že jsme bez navigace trefili až před nově postavená vrata (jak jsem vyrozuměl, ač to moc nesleduji, letos kvůli výkonům našich borců nikdo žádná ploty likvidovat nebude).

Dorazili jsme jako první, a tak jsme pro sebe získali nejen všechnu pozornost hostitele, ale i všech osmi přítomných italských chrtků.

Richard nám poreferoval o Chabenově delší povídce Konečné řešení, psal k ní doslov, a o jeho novince: Židovské policejní odbory (viz strana 13). Poprvé jsem u něj také viděl Per-

sepolis 2 (viz strana 18). Probrali jsme nejnovější Viktorovy Trampoty s Jonathanem Sragem a panem Norellem, Michaela se zajímala o stavební úpravy, které proběhly od naší poslední návštěvy, také hodláme přilákat nějaké zedníky :-)

Potom dorazila Jolana se svým Honzou, Honzou Vaňkem jr. a Viktorem Janišem, samozřejmě bez Haničky, která stále pracuje nad Encyklopedií šlechtických rodů.

Nakonec přijeli Martin a Vilma Klímovi. Vilmu místo aby její holčičí batalion opotřeboval, tak ji naopak zocelil, a přesto že do půl čtvrté ráno dočítala Viktorovo poslední dítko, tak nám ve všem stačila.

Jolanin Honza začal historku o jakémsi filmu slovy: Víte, co je to Dračí doupe? Moc se divil, čemu se (dle náтуры) usmíváme či chechtáme. Jolana jen pravila, že mu to později vysvětlí.

Vilma mluvila o svém psaní, Imperium Bohemorum je hotové, ale Jantarové oči ještě nabírají stránky.

Měl jsem za to, že tříkilový špalek, který mi leží na stole, je již kompletní dílo, ale potom, co při předávání Cen Akademie Vilma pravila, že ještě píše a bude jen dbát, aby počet stran nepřesáhl aktuální letopočet, vyptal jsem se, co nás ještě čeká. Vilma mě uklidnila, že mám k dispozici již celé první čtyři díly.

Richard si na nás připravil tradiční test, který najdete na straně 28, doufám, že vás pobaví stejně jako nás (mně udělal obzvláštní radost, protože to byl první Richardův test, kde jsem na body předebral Honzu Vaňka jr., obvykle mám tak třetinu jeho bodů). Došlo i na kytaru, zpěv a improvizaci, ale jen velmi střídme, takže jsem ani nestihl prolisovat Persepolis 2. Těch sedm šestajovických hodin uteklo rychle jako mládí :-) a pak jsme využili odjezdu Klímových, po kterých již jistě toužily dcery a ještě více jejich opatrovatelka, a vydali se do Prahy, ne tak Jolana a Honzové, ti si RIP a chrtků užívali až do půlnoci.

Nicméně už jsme domluvili návštěvu Vydrovky, kde by se rod Klímů mohl na nějakou generaci usadit.

● **10. května** v Krakatitu debatují s Adélkou a Milesem o jejich domech z Akademie (viz jejich reportáž a fotografie) a při tom číhám na Jana Patrika Krásného, mám pro něho Sfingu, kterou si nedopatřením, následkem své velké skromnosti (doufal, že letos si již Akademie povšimne Jany Šouflové), nevyzvedl. Na šestou mě Jarda Olša jr. pozval do Českého centra na vernisáž výstavy afrických fotografií českých fotografů, a tak jsem Honzu očekával s velkou netrpělivostí. Naštěstí to stihl, zrovna když jsem hledal notes, abych si k němu udělal velké červené minus, dokonce jsme měli ještě pár minut na hovor o Akademii, a pak jsme se s Jolanou vydali do Rytiřské. Tam jsme vedle JOjr, který nás vybavil katalogem, znali jen Roberta Rameše a Marii Kantůrkovou, tedy Jolana ji hned nepoznala, ten čas hrozně letí.

Výstava byla pěkná, katalog taky, ještě jsem ho detailně nestudoval, ale pásku jsem z něho už sundal :-), ale vernisáž až příliš evokovala Afriku: horko, hluk, moc lidí, málo prostoru, tlačence a boj o potraviny. Takže jsem byl doma dřív než obvykle a mohl dokončit korektury IK 5/2007.

● **11. května** jsem dostal zprávu, že Vilma konečně zprovoznila své stránky. Ondřej Jirěš projevil pozoruhodnou bystrost, když po jejich prozkoumání napsal: Chystá se velkolepý návrat paní

Vilmy. Já bych to jen nepatrně opravil na „Vilma chystá velkolepý návrat“.

● **14. května** v RUR, Konečné řešení a Persepolis 2. Jiřina mi donesla romány, takže snad mám letošní CKČ pod střechou k archivaci

■ **14. května** jsme byli na Spider-Manovi 3 v Olympii. Moc hlavních postav na rozehrání plynulého děje a klasické trable ze života spojené s moralizujícími dialogy byly nějak otravnější než v předchozích dílech. A Gwen Stacy to ve zdraví přežila. **Marvin**

● **15. května** se scházíme s Vilmou, Honzou Poláčkem, Honzou Vaňkem a Ondřejem Müllerem v Kalichu. Probíráme Imperium Bohemorum, nový Vilmin román a její „velký návrat“. Ondřej donesl poslední Neffovu knihu Tušení podrazu. Mluvil o ní dostatečně zasněženě a zároveň nadšeně, abych na ni byl velmi zvědav.

● **16. května** v Krakú Středečnici v nebývalém počtu, Jarek Kopeček se vrátil z Číny, Jarda Houdek z Egypta. Já z Malešic, kde jsme se loučili s Mirkou z redakce Tritonu (odchází na mateřskou). Loučení mě tak znavilo, že jsem raději potom, co jsem předal recenzní výtisky, odjel domů.

● **17. května** probírám v Krakatitu s Jiřinou hrůzy, které pro mě čte, s Honzou Kovanicem možnost vydání jeho cestopisu, s Vládou Němcem jeho nové či vylepšené povídky.

● **18. května** se stavuji v Jalně pro IK a ještě ten den nesu do Krakatitu, abych uspokojil naše nedočkavé čtenáře.

● **19. května** se pokouším vzpomenout si, jak se odpočívá, moc mi to nejde, ale ve společnosti textu Susann Clarkové se mi to nakonec podaří.

● **21. května** RUR, kupuju si Archera, Tiri mi předává pár příšerných rukopisů, já distribuji Interkom.

Filip mi připomene, že Egon Čierny je na léčení, a domlouváme se, že bychom měli zapátrat, zda se zítřejší schůzka KJV vůbec koná.

● **22. května** jsem před KJV navštívil svou (a Netopejevou) paní obvodní lékařku, abych se dověděl, jak pikantní sousta si mohu dát. Franta Novotný přednášel o historii mořeplavby s obzvláštním přihlédnutím k vývoji oplachtění. Konečně vím, jaký je rozdíl mezi brigou, šalupou, kutrem a škunerem, tedy ten večer jsem to chvilku věděl... Plachty jsou zdola hlavní, košové, brámové, královské... Vlád' a Kejval si dal moc dobrá žebírka, trochu jsem mu s nimi pomohl, a přes lékařská doporučení bez následků. Chyběl nám Egon, je na operaci v Německu, třeba se vrátí s menší nohou a větší pohyblivostí.

■ **22. května** byla výjimečně ochutnávka whisky v úterý, neboť průvodkyní nám byla paní Lenka Whyles, Češka pracující ve Whisky Heritage Center v skotském Edinburghu. Měli jsme mimořádnou příležitost ochutnat a vzájemně porovnat téměř kompletní řadu whisky z palírný Edradour, dozrávané v různých dřevěch (po burgundském, toskánském, portském apod.). **Marvin**

● **23. května** ráno potkávám svého synovce Milana Pavlička, chvátá na zkoušku a tak mi jen stihne říci, že se zapsal na seminář o science fiction vedený Dobrylovským, jen se mu trochu nepozdává, že je zaměřen jen na klasiku. V podvečer spěchám do Krakatitu, dole si na jediné téma hodné postmoderního filosofa, totiž peníze, povídá Jirka Pavlovský s novou ve-

doucí prodejny Netopejr Zdeňkou (knihomolové ji možná znají z jejího působení v prodejně Albatrosu na Vinohradské). V kavárně nahoře již debatuje Jita s Jarkem Kopečkem na téma amorfních (nekrytalických) slitin a nátěrů. Krystalizace je kupodivu mnohdy dost nepříjemný jev a amorfnost mívá významné průmyslové využití a mnohdy je velmi těžké jí dosáhnout.

Když dorazil Petr Brodský, spustil Jarek o své poslední výpravě do Číny, kde většinu času strávil v Sečuánu a Tibetu. O životě v Tibetu mluvil trochu jinak, než je obvyklé, technika tamní genocidy se zdá se dost změnila, proradní Číňané se Tibeťanům starají o materiální pohodlí, takřkajíc je jen hladí, otázkou je, zda ne až do úplného vyhlazení...

Jita mi udělala radost, když mi řekla, že po mé přednášce na Erotikonu začala číst **Dům o 1000 otců**, doufám, že není jediná. Naše konzumace asi nebyla nic moc, děvečka od baru nás začala vyháňet skoro o půl hodiny dřív.

● **24. května** zase v Krakú. Po čase se zde objevil František Novotný v (marné) snaze zastihnout Toma Jirkovského, aby se domluvil na cestě do Polska (kvůli které nebude na Parconu). S Peťou Pavelkem, Jolanou, Dárečkem a Frantou Novotným posloucháme Jardu Houdka čerstvě dorazivšího z potápění v Rudém moři. Přivezl sadu velmi vyvedených fotografií, rybky jak v National Geografiku nebo spojiči obrazovky. Společně s Frantou, který v oněch místech strávil asi měsíc a vyptával se na potápění ke slavným vrakům, určovali názvy exotických rybek a nahožbrých plžů, moc pěkná byla Hvězdnatka čtyřbarevná (*Chromodoris quadricolor*).

● **27. května** na Vydrovce, v novém (sto let starém) domě Martina a Vilmy Klímových, přestože mě postihla má dvoudenní chřipka, neodolal jsem a zúčastnil jsem se nedělní odpolední párty spojené s prohlídkou nemovitosti.

Doufám, že jsem nikoho z Klímových, Janišových, Rámišových, Podaných, jakož ani Sanču Fülle, Frantu Novotného, Jolanu či Honzu Vaňka jr. (ani Žádnou z přítomných pěti holčiček) nenakazil svými specifickými viry.

Zahrada je po předchozích majitelích značně zanedbaná, jsem opravdu zvědav, jakou kouzelnou krajinu zde Vilma vytvoří. Vilma s Věrou Rámišovou obětavě obsluhovaly čadící gril, já se pro chorobu neúčastnil jak příprav tak skoro ani konzumace :-)

● **28. května** v RUR s potěšením zjišťuji, že konečně vyšel Strážce noci. Domlouváme se, že se za týden sejdeme v redakci, Jitka líčí své (poněkud děsivé) zážitky z pobytu v Bratislavě, seminář, na který byla vyslána, jí nedovolil přijít na KJV (chvilí jsem ji podezíral, zda nezabloudila na Balkán). Jiřina Vorlová pro mě udělala posudek. Jen Stáňa Kučová, se kterou jsem zde měl schůzku, se neukázala (jak jsem se později dověděl, selhalo hlídání).

● **31. května** jsem se opět na skok odvážil mezi lidi a do Krakatitu. Leč cítil jsem, že chřipka to ještě nevzdala, a tak jsem jen potlachal s Islingtonskými (chystali se na hromadnou návštěvu Pirátů z Karibiku 3, Cellindra tím oslavovala nějakou úspěšnou postupku, ať už to znamená cokoli, ta k tomu měla dokonce speciální triko a možná i šátek). Dole jsem s paní vedoucí Zdeňkou Fialovou probral autogramiádu Strážce noci, pak se tam objevil

Franta Novotný, takže se má blesková návštěva docela protáhnout. Po čase jsem tam potkal i Bedřicha (ve slavném Pratchettovského představení Jeebs, sluha Elániův), přišel o holi, ptal jsem se, co Karolíně provedl tak hrozného, ale tvrdil, že šlo o operaci kolena v Motole.

■ **2. června** se uskutečnil Piš-Tro-Con, v první půli dle plánu na zahradě, pak přece jen začalo pršet a museli jsme se přesunout do domu, našťastí už byla většina masa ogrilována. Piškotka dostala jako kolektivní dar Baileys s nádechem matové čokolády a portské, HT desetiletou Isle of Jura Legacy. Nováčkem na klubové akci byl Žiži a přežil to bez následků.

■ **4. června** navštíveno v Olympii představení Piráti z Karibiku – Na konci světa, včetně 15min. přestávky. Přestávka byla fakticky delší, protože teprve teď byl dovyprávěn děj z minulá (a ten se mi vykouřil z hlavy tak do 15 dnů, takže se navazovalo trochu obtížně). Stejně jako minule se to blíží předloze – atrakci v Disneylandu - v dobrém i zlém.

Marvin

● **4. června** přijíždí po Evropské do Prahy arcisatan Bush a v opačném směru do redakce IK obvyklá pondělní sestava z RUR. Doufám, že nenastane žádný konflikt a že jak Filip, tak Honza Macháček potlačí během cesty a hlavně při náhodném setkání s vládní kolonou svůj antiamerikanismus. Opatrnosti nikdy nezbyvá, Michaela odvolala během státní návštěvy opravu střešního okna do Evropské, aby řemeslníci nějakým tragickým způsobem neznevroužili odstřelovače. Jsem zvědav, jaké dobrůtky přivezou scifisté, Bush s Klausem, nebo snad Topolánkem, nejspíše povečeří nějakého bojovníka proti globalizaci a zapijí ho krví světového proletariátu.

Tak nějak jsem si to představoval, ale ta realita. Ráno to vypadalo na tak špatné počasí, že mi Filip zavolaal, zda do toho půjdeme, já byl už nalomený kvůli úklidu po řemeslnících a tak jsem zmínil možnost dopravních omezení při cestě do redakce či zpět. Když to Filip zaslechl, hned začal líčit úžasný bordel, jaký vypukl na letišti a okolí v době Clintonovy návštěvy, a pro dnešní večer se směrem k Ruzyni odmítl byt i jen podívat.

Nakonec se nám ale opatrnost a předvídavost starců nevyplatila, večer bylo krásné počasí a z občasných mráček ani nekaplo, řemeslníci ten den pracovali pouze mimo dům a Bush přiletěl ohleduplně v době, kdy by už všichni případní návštěvníci byli v bezpečí zahrádky, a dlouho před tím, než by ji někdo chtěl opustit. Svět přeje dravému mláďu, které by to neřešilo.

● **7. června** jsem od rána na Digifóru, mám dojem, že jsem o něm referoval poměrně nedávno, doufám, že ta akce probíhá vícekrát ročně a že mi ten čas nebežší tak rychle. Popovídal jsem si s Ondřejem Neffem a Martinem Zhoufem, ten opět na místě předváděl využití tableto-monitoru ke ztvárnění obzvláště odpudivého pavouka. K novému vydání se chystá Wyndhamova Pavučina.

V podvečer nesu do Kraku Pagimu recenzní výtisky (devět knih), zmínil jsem se u stolu Islingtonu, že si připadám jako satan, který trápi lidi tím, že jim plní jejich přání, Pagi si jistě jako mladý fan přál přečíst všechny knihy, co vyjdou, a teď to má....

Hraběnka Kolowratová, Stephen Weeks a Zuzana Ďurínová jako hraběnka z Falkenburgu Beatrice-Trixie

Ellie Velinská hned celou scénku přehrála včetně nezbytného *Staniž se, tady je máš* a d'ábelského zachechtání.

■ **9. června** uspořádáno menší posezení na naší zahradě, bez grilování. Zbylo nějaké jídlo a pití z minulého týdne a i počasí bylo mnohem lepší. Ze sady balónků byl, kromě obvyklé žirafy, vytvořen i model Enterprise. Pili jsme švestkové víno, překřtěné na „čun-če“, a byly dva ovocné saláty.

■ **10. června** jsme se v slušném počtu sešli na minigolfu. Prohrál jsem, takže ostatní výsledky se nedozvíte. **Marvin**

● **11. června** v RUR domlouváme provoz klubu v době FF, ne-sejdeme se dva týdny, neboť Filip a Bí jej stráví v Chotěboři v celé jeho bezmála desetidenní délce a následující týden se pak z tolika blaha najednou budou vzpamatovávat.

● **14. června** ráno jsem zaskočil na Snídani s hraběnkami, křest knihy Stephena Weekse: *Hraběnka v nesnázích*.

S pomocí Leonida Křížka jsem se autora zeptal, proč si za dějiště své historické detektivky vybral Prahu, a on se velmi zajímavě rozprávěl o době kolem roku 1900, o národní emancipaci Čechů, ale i o postavení služebnictva v tehdejší domácnosti bohatších lidí... Přišel s hypotézou, že po zániku monarchie se chtělo rychle zapomenout jak na (cizáckou) šlechtu, tak na její (vlastně kolaborantské a často kosmopolitní) služebnictvo. A po nástupu bolševiků se v tom jen důsledně pokračovalo. V Británii je ale návštěva místností služebnictva běžnou součástí prohlídky zámku, což u nás takřka chybí.

Leonid Křížek přišel v černém tričku!, zprvu jsem ani nevěřil, že je to on, a nehlásil jsem se k němu. To já se alespoň snažil vybrat si z letní garderoby něco trochu podobného formálnímu oblečení.

Před pátou spěchám na další křest, tentokrát do Krakatitu. Lucka Lukačovičová křtí své Vládce času. Dostavila se v kimonu a přišlo jí tolik hostů a kamarádů, že jsem si připadal jako na LARPU. Během tradičního čekání na Františku Vrbenskou začala autogramiáda a já šel úřadovat nahoru do Krakatitu, objevil se totiž Tom Němec s nejnovější Pevností (možná o ní něco napíšu) a v Praze se zastavil Jarek Mostecký. Pak mi Peťo Pavelko připomněl, že se blíží Eurocon a česká delegace by si měla připravit nějaké nominace na mezinárodní ceny. Hanina Veselá poreferovala o psaní Cynické fantasy.

Když jsem měl dojem, že jsem vše vyřídil, a chystal se zvednout kotvy, zeptal se mě někdo na Parcon a já si uvědomil, že vlastně hlavně čekám na Janu Šouflovou a její obrázek pro vítěze CKČ (děkujeme za celý fandom). **Zdeněk Rampas**

Literární linie Sconu aneb Jak to bylo doopravdy

O víkendu 30. 3. – 1. 4. se v Praze konala akce s názvem Scon. Možná to byl con jako každý jiný; nám, kteří jsme se na jeho výsledné podobě podíleli, ale připadal výjimečný. Pokuším se vysvětlit proč.

Prvotní idea se zrodila v hlavě Tomáše „Aldyho“ Zuklína, mladého a nadějného sciisty, který je i přes svůj nízký věk dlouholetým návštěvníkem conů. Nápad se dále formoval v rozhovorech, jichž jsem se účastnila i já, měnil barvy i tvary, aby se nakonec stal tím, co někteří z vás viděli.

Samozřejmě, všichni jsme si to malovali daleko idealističtěji. Chyběl nám kvalitní pražský con zaměřený na sci-fi – nu což, uděláme si ho tedy sami. Poměrně záhy začalo být jasné, že to nebude taková legrace – ani já nemám představu o množství problémů, které museli organizátoři řešit, a nedovedu si to dost dobře představit, proto se budu věnovat tomu, na čem jsem se podílela, a to byla literární linie.

Původně měla být základním kamenem celého conu, vlajkovou lodí a hlavním lákadlem. Nakonec bylo spíše dobře, že zůstala odsunuta na okraj. Aneb, jak prohlásil Honza Kovanec (nebo to byla Františka Vrbenská?): „Literatura by vám to nezaplátila.“ Jenže my byli stejně trochu rozčarování. Vždyť tak kvalitní program, jaký se nám podařilo sestavit, jsme už dlouho na žádném conu neviděli! A přesto bylo ještě dva týdny před conem v anotaci na literární linii pouze cosi o Honor Harringtonové – i když jsme organizátorům dávali předem vědět, co připravujeme.

Ze začátku se do přípravy této linie s vervou sobě vlastní vrhl Lukáš „Fajl“ Pecha, který nastínil, kam by se měla ubírat, navrhl několik přednášejících a několik témat a kvůli nedostatku času byl nucen celý polotovar předat někomu jinému. Oním nešťastníkem se stal Honza „Harv“ Harvalík, jenž si ovšem umínil, že tohle bude nejlepší literární linie, jakou kdy zažil (ne že by měla příliš mnoho precedentů), a v tom duchu se dál i rozrůstala.

Seznam přednášejících se pomalu ale jistě plnil známými jmény. Přirozeně jsme nechťeli ve „svém“ programu žádnou vatu, ale bylo nutné zařadit již zmíněné přednášky o Honor Harringtonové (o kterých jsme smýšleli s náležitým respektem, ale ukázalo se, že schopný přednášející dokáže divy – Mafilina přednáška o stromových kočkách nakonec prý byla velmi poutavá) – všechno však bylo k něčemu dobré, aspoň jsme měli kdy jít na jídlo.

Následně jsme už jen čekali, co všechno se pokazí. Nejprve Harvovi zkolaboval počítač – což mělo sice spoustu nepřijemných důsledků pro něj, ale pro con jen jeden. Ondřej Neffovi jsme připomenutí poslali až ve čtvrtek večer, což se ukázalo býti nešťastným. Jardovi Houdkovi zase trhali zub, tudíž nebyl přednášení schopný. Slibovanou Tarkovského Solaris nám hlavní organizátor nedodal, protože ji zapomněl vypálit. To ale naštěstí bylo všechno. Pechy sice přijel se zpožděním, ale nakonec to vůbec nevadilo.

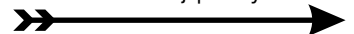
V sobotu se začala stahovat smyčka znovu. Zdeněk Ramapas mě upozornil na věc, kterou jsme si do té doby nějak neuvědomili – někteří přednášející přijedou na con jen na svou přednášku, věnují mu čas, ve kterém by třeba vydělávali (příprava kvalitní přednášky může zabrat i několik dní) a místo toho naopak zaplatí vstupné. Když mi došly všechny důsledky, okamžitě jsem běžela na prezenci a začala zjišťovat rozsah škod. Nebyl tu už František Novotný? Toho neznáme. Takovej starší gentleman s vousy. Jo, jeden takovej tu byl, tak jsme ho skáslí. A do pr... Pokoušely se o mě mdloby. Organizátoři totiž vyhlásili, že přednášející nebudou mít vstup zdarma, protože si to con nemůže dovolit. Naštěstí František Novotný dorazil za chvilku, prezenci jsme ho provedli bez úhony a ukázali cestu k baru. Pak jsme ubožákům u vchodu nadiktovali seznam lidí, po kterých v žádném případě nemají chtít peníze, abychom neměli ostudu, a kdyby se v té škole směl pít alkohol, jednu bychom do sebe kopli.

Tak se tedy podařilo zajistit většinu přednášejících a dokonce i v dobré náladě. Byla jsem překvapená, jak dobří byli – všechny přednášky bez výjimky by se daly označit za nadprůměrné, některé z nich dokonce za výjimečné. Hodně lidí příjemně překvapilo, například jsem netušila, že Pechy je takový šoumen, budeme ho muset požádat o opakování. Taky Michael Bronec přilákal – a uspokojil – celkem dost lidí, včetně nás, organizátorů. A když František Novotný oznámil, že jeho přednáška bude dlouhá a suchopárná, absolutně jsem nečekala, že mi jeho esejistická analýza díla Stanislava Lema otevře nové dimenze knih, které jsem do té doby vnímala okem prostého, naivního čtenáře. Nemohu vyjmenovávat všechny, ale rozhodně nás vůbec nikdo nezklamal, a troufám si říci, že i nároční diváci byli nadšeni.

Také jsem si prosadila to, že jednotlivé přednášky budou uváděny konferenciérem, protože mě na mnoha conech šťve, že člověk pomalu ani neví, kdo to vlastně ten přednášející je a co do toho má co kecat. Nevím, jak uvádění nakonec vypadalo na ostatních liniích, ale u nás – pod heslem co si uvaříš, to si taky sníš – jsem si to vyžrala já. Příště už snad nebudu tak nervózní a řeknu i víc. Ale doufám, že i takto náš program ještě trochu získal na serióznosti.

Nicméně, trochu jsme se obávali, že na literární linii vůbec nikdo nepříjde. Nakonec přišli – v pátek jen pár zvědavců, které jsme ještě k tomu museli ochudit o Neffa, ale v sobotu se účast znásobila. Pravda, největší návštěvnost měla Silverova nechtutná přednáška 100+1 způsobů, jak se nechat zabít, ale to se koneckonců dalo čekat. Někteří stateční se dokonce zúčastnili většiny programu naší linie. Pár si jich dokonce dělalo poznámky.

Scon byl vůbec plný zajímavých kontrastů. Například o pár metrů dál se přibližně stejně početná skupina mládeže bavila po celou dobu conu skákáním na DDR za zvuku japonských hitů.

A mě tak napadá, že podobných přednášek by se mohla najednou vyrojit spousta.

Kdo bude mít nějakou další?

100 a 1 způsob, jak navázat kontakt s cizí rasou

100 a 1 způsob, jak...

Po dvou hodinách se smrtí následovala příjemná hodinka s *Janem Kovanicem* a přednáškou o *sci-fi jako literatuře faktu*, na které se také přišlo na věc velmi podivnou. Jak jde doba a knihy se dočkají několikerého vydání, občas se stane, že první jaksí není totožné se druhým či třetím vydáním jedné knihy. Zmatený čtenář coby dítě si pak za desetiletí může vybavit něco, co v novější verzi mělo být, leč není.

Upřímně si myslím, že se změnou doby by určitě nějaké drobnější úpravy textů jít měly, ale zároveň by mě zajímalo, kam až to dojde za sto, dvě stě let třeba s našimi současnými sci-fi autory.

Poté následovala hodinka na oběd. Toastíky byly toho dne obzvláště křupavé. To byla jen narážka na další část programu. Opět ve ST bloku bylo na pořadu divadelní představení, jehož premiéra, kterou jsem neviděla, neboť jsem se tehdy usídlila v literárním bloku, se uskutečnila již na letošním Pragoconu.

Kapitánův praporčík byla hra na motivy jistě všem dobře známého *Císařova pekaře*. A protože jsem ten film nedávno viděla, zážitek z představení byl o to lepší, neboť jako by už tehdy věděli, že filmový alchymista *Scota* v budoucnu jakoby z oka vypadne startekovému inženýrovi *Scottymu*.

Fenomén William Shatner byla další přednáška, kterou jsem navštívila. Jak všichni jistě dobře víte (nebo nevíte), *William Shatner* ztvárnil kapitána *Kirka* ve *ST-TOS* ze šedesátých let a pak i v sedmi celovečerních filmech. Předváděná prezentace představila jeho život a filmografii. Jako by ho jeho předstartekové filmy na roli kapitána již připravily. A to jsem si myslela, jak těžké muselo být zahrát to či ono. Minimálně důvěrné scény nacvičovat nemusel. Zajímavé je, že má, tedy alespoň podle toho, co jsem si stihla zapamatovat, jen tři děti (tedy... na Zemi).

A ještě podivnější bylo pozdější zjištění, že i když já je (mysleno *ST hrdiny*) vidím takové, jak mi je předkládá seriál, ve skutečnosti patří již ke generaci mých prarodičů, což je pravda trochu děsivé.

Tvůrčí proces tvůrčího psaní v sobotu nebyl. Namísto něj byla neméně zajímavá přednáška o *Stanislavu Lemovi*, v jehož duchu se neslo více přednášek toho dne.

Uspokojit všechny tak, aby stihli na conech navštívit vše, co by je zajímalo, není a asi nikdy nebude v lidských silách. Asi proto se mi kryl galavečer s přednáškou *Františky Vrbenské*, na kterou jsem později stejně šla a nelitovala jsem, přestože dění v tělocvičně se neslo v duchu skvělé zábavy a nekonečných záchvatů smíchu.

Mimo jiné se vyhlášovaly výsledky třetího ročníku *Rokle šeré smrti* a KONEČNĚ se rozdávaly sborníky z ročníku předchozího, což jsem uvítala, neboť tam mám dvě povídky. Jen mě trochu mrzí to, co tu nechci rozebírat a co s *Roklí* souvisí. Původně jsem o to chtěla mluvit tam, ale nechtěla jsem oběma stranám kazit večer.

Nebo možná náznak:

*Když seženu tři sponzory, kteří mají zájem přispět cenami pro vítěze, je sprostá drzost ozvat se jen dvěma. Měla jsem tušit, že budu za hlupáka, když jsem do toho šla, ale netušila jsem, že mě to bude i mrzet. Jenomže já jsem prostě ten hodný blbec, který se s dobrými úmysly prostě nacpe všude a pak se jen díví. Psát sáhodlouhý omluvný mail za někoho jiného je sice věc, která mi problém nedělala, protože omluvit se bylo třeba, ale už také vím, že dát se k *Temné straně* by nebylo tak těžké.*

*Tím jsem s *Roklí* skončila a nadále a nikde se o ní už nebudu zmiřovat. Je mi to líto.*

Dobry sluha, ale zly pan. Nevěděla jsem, co si pod tím představít a pak jsem tiše seděla a užasla nad diskusí přítomných na téma – prostě a jednoduše řečeno *Roboti*.

Debata se nesla v duchu budoucnosti nově vznikajícího druhu, který, ať chceme nebo ne, se jednou stane nedílnou součástí lidstva. Otázek, na které by prostý smrtelník rád znal odpovědi, bylo mnoho.

Roboti nebudou na stejné úrovni jako my, dokud nebudou mít svoji kulturu.

Jenomže jak si ji vytvoří v lidské společnosti?

Jak budou řešit citové problémy a budou mít vůbec city takové, jaké máme my?

Budou se pak považovat za lidi, nebo budou hledat vlastní způsob uplatnění se v cizím světě, který je zároveň ale i jejich vlastním?

Jak budou na roboty jako na pomocníky v domácnosti nahlížet starostlivé matky, které jim svěří své potomky?

Bude vám vadit, když vás budou roboti operovat?

Je lepší, když vypadají jako lidé?

A nebudou se pak rozdíly mezi roboty a lidmi stírat?

Co z toho může plynout?

A chceme, aby se něco takového vůbec stalo?

Je vůbec důležité to, co chceme?

Popravdě mi z toho šla hlava kolem. Nedávno jsem dočetla *Asimovův román *Já Robot** a upřímně si nejsem tak docela jista, jestli bych se k robotům stavěla stejně jako hrdinové některých jeho povídek – jestli bych je dokázala přijmout jako sobě rovné. Jestli bych s nimi dokázala bez obav pracovat a žít a třeba jim i světit svůj život. Pravdou je, že to už nevědomky dělám teď, jenomže teď mám ještě možnost volby.

Co když bude možné číst lidské myšlenky? Prý se už takové pokusy úspěšně provedly. A potom, pokud to bude možné, bude také možné, že individualita každého člověka bude odsunuta někam do pozadí.

Potom bude trochu více patrné, že těmi roboty jsme vlastně my sami.

Kdybych s tímto pocitem z conu odešla, jistě bych dokázala na toto téma napsat mnohem více než pár krátkých postřehů do reportáže. Tak možná příště, neboť jsem neodešla. Až do sobotní půlnoci jsem poté s přáteli seděla v improvizovaném bufetu a pila čajik, příjemně si popovídala na téma *Star Trek* (pro Haninu: Slibuji, že už tě tím nebudu mučit. Nebo tě možná jednou přesvědčím, aby sis to zamílovala).

Doufám, že další *Scon* bude, protože pokud ano, tak tam budu i já.

Jana Dvořáčková

Civilizační šok: Vyprávění pojaté jako příručka pro potenciální emigranty

Část devátá: Co na tom Bushovi Američani vidí?

Nejčastější otázka, kterou dostávám od rodiny a kamarádů v Čechách, je, proč Američani podporují George Bushe? Čím je dokázal zbláznit, že ho dvakrát po sobě zvolili prezidentem? Otázka bývá položena tónem, který naznačuje, že mám na tom také podíl viny. Jsem v pokušení odpálkovat tazatele s tím, že bych to taky rád věděl. Jenže to není odpověď, na kterou čekáte. Když se přemůžu, dokážu se do průměrného Amíka ze Středozápadu vcítit. Uvidíme, jestli se mi podaří zviklat i vás a stanou se z vás Bushovi fanoušci.

Než si začnete odplivávat a odsoudíte George Walkera Bushe (Jiřího Procházku Křoví) jako psychopata moci, je dobré se mrknout domů. Odkud se bere pětasedmdesát procentní podpora Václava K. z Hradu, je taky těžké pochopit, ale zřejmě ho nikdo nevpíchne ani v druhém volebním období. Že porovnávám neporovnatelné? Myslíte, že na tom nejsme tak špatně? Václav K. je ještě OK a my bychom si blázna takového kalibru, jako je Bush, nezvolili? Tvrdíte, že Amíci jsou přiblblý národ a tudíž si svého vůdce zaslouží? Hmm... Tak se jděte zeptat babičky, čím jsme si zasloužili Gottwalda a Husáka. Jediný rozdíl, který vidím mezi Jiřím Křoví a Václavem K., je možnost rozvinout svůj potenciál. Soudím, že jen česká verze parlamentní demokracie a reálné síly branných sil drží našeho prezidenta při zemi.

Ono ta podpora G. W. (čti dží dablju) Bushe v poslední době kulhá a nebylo to žhavé nikdy, kromě pár měsíců po pádu Dvojčat. Dovolím si připomenout, že dostal v roce 2000 v prvních prezidentských volbách celkově menší počet hlasů než Al Gore a vyhrál jen kvůli technikalitě a neschopnosti volebních komisí na Floridě spočítat volební lístky. Stačilo málo a bylo všechno jinak. Druhé vítězství mu zařídila Al Kaida. Lepší volební kampaň než tažení proti nepřítelům Ameriky si nemohl napláňovat. Takže o žádné slepé lásce Ameriky ke svému prezidentovi se nedá mluvit. Teď už leží v žaludku i jeho skalním voličům.

Jak se tedy dostal G. W. k moci? Za prvé, působí jako doborosrdečný chlapík, a ne jako vychcáný právník z Nové Anglie. Občas mu to v debatě vynechává, občas v proudu řeči splíchá kouzelný novotvar, kvůli kterému se mu novináři pošklebují, ale v konečném součtu je pro Joea a Mildred z Lowy (rozuměj prdele Ameriky, ne-li světa) mnohem přijatelnější než uhlazení politikové. Intelektuálové bodují v Bostonu a Pensylvánii, zbytek Ameriky je až na pár velkých měst na obou pobřežích jedna velká vesnice. Lidé přemýšlejí prostě.

Co na tom, že Bush nebyl zrovna nejlepší manažer a postupně zbankrotoval řadu firem, které mu akcionáři svěřili? Voliči vědí, že život je tvrdý a nemazlí se ani s multimilionářem. Co na tom, že se G.W. snažil utopit žal z neuskutečněných ambicí v alkoholu? Každý může někdy klesnout k zemi. Hlavně že se zvednul a s pomocí boha našel nový životní směr. To, že je Bush znovuzrozený křesťan (to jsou ve zkratce ti, co nejdřív chodí do kostela, jen když je tam maminka dopohlavkuje, ale

na pokraji krize dospělého/středního věku je cosi osvětí a naleznou skutečnou víru), mu v očích religiozní Ameriky nepřitížilo. Naopak. Náboženští fanatici jsou tu stejně populární jako v Indii jogini. Přes sedmdesát pět procent Amíků se hlásí k nějaké křesťanské církvi, to je zaručená voličská základna. Toho bohdá nebude, aby se americký prezident dostal ke křeslu hlásáním ateismu.

G. W. tvrdil, že sníží daně, a fakt je snížil. Dokonce zpětně, takže nám po jeho nástupu do funkce přišel od vlády tučný šek s daňovým přeplatkem. To mu volič nezazlívá, i když se rozpočet propadá do dluhů.

A nakonec, Bush starší si nevedl špatně. Proč by to měl pohnout jeho syn?

Asi jsem vás touhle argumentací nepřesvědčil, ale vážně. Co proti tomu pánovi vlastně máte?

Už slyším, jak vzduchem sviští slina a za ní křik: Svou zahraniční politikou a arogancí vyprovokoval pyžamáče k útoku. Pak proti Al Kaidě vyhlásil odvetnou křížovou výpravu. Tím, že v hrdlo lhal o Sadámově nukleárním programu a jeho snaze vybrojit jádrem teroristy, rozšířil tažení o Irák. Když mu to Evropa a OSN nežraly, trval na svém a šel do toho sám jen s pár spojenci, jako třeba Česká republika. Pak nezvládl situaci, lhal a zastíral iráckou občanskou válku. Poslal do boje málo Američanů. Pak jich tam chtěl poslat víc, místo aby vycouval a nechal Perský záliv zhroutit do velké černé díry. Mučil vězně, nic z nich nevymlátil a ještě se při tom nechal chytit. Zavřel teroristy v Guantanamo a zbavil je občanských práv. Omezil lidská práva v Americe, aby mohl lépe pronásledovat spiklence. Žádné nechtyl. Když vysychala ropa, chtěl vrtat na Aljašce. Odmítl Kjóto a ve volných chvílích rozpouští lupou ledovce v Antarktidě.

Našlo by se to jeho víc... Konečná diagnóza: Bush je arogantní padouch nebo čestný sociopat. Nebo náboženský horlivec, který věří ve svou bohem seslanou úlohu. Která varianta se vám líbí víc?

Vidím, že je nejvyšší čas ke slíbené obhajobě. Tady je.

Bush si válku s terorismem nevymyslel. To téma ho moc nezajímalo, rozhodně ne víc než domácí záležitosti. Místo křížové výpravy plánoval na začátku volebního období, že rozhazovačnou politikou zbankrotuje stát (chci říci nízkými daněmi povzbudí ekonomiku). Jenže co se stalo, stalo se. Musel se k válce postavit čelem. To, co se z pohledu Evropy zdá jako přehnaná reakce, z americké perspektivy působí umírněně. Jaká by byla odpověď Paříže nebo Berlína, kdyby jim pár letadel srovnalo se zemí parlament a pár staveb symbolického významu? Jak by se Evropa tvářila, kdyby to bouchlo blíž a mrtví se počítali na tisíce?

Ještě rok po pádu Dvojčat si lidi na Manhattanu seškrabovali ze zábradlí svých balkónů smrdutý těr a popílek. Kancelářské prostory pro padesát tisíc lidí byly fuč. Ekonomika se propadla do recese, platy nestoupaly a všichni jsme čekali, kdy to nad náma zase zahučí. Po jedenáctém září jsem přestal lehkou

myslně létat na služební cesty. Bezpečnostní opatření nedělají z cestování příjemnou záležitost. Kdykoliv jsem sedal do letadla s nějakým palestinským šátkem nebo snědým kudrnáčem v obleku a vyleštěnými botama, nebylo mi veselo. Kdyby se něco semlelo, piloti F16 měli povolení k odstřelu.

Zatímco v Gaze se po jedenáctém září týden slavilo, v Americe byl po pádu Dvojčat hrobový klid. Dvanáctého jsem jel zaregistrovat auto, a když jsem nemohl najít dopravní inspektora, odchytil jsem na prázdném parkovišti snědého chlápka středního věku. Chudák se rozklepal, a když pochopil, co po něm chci, s úlevou mi arabskou angličtinou ukázal cestu. Slušně jsem mu poděkoval. Nikdo nikoho nelynčoval. Dokonce ani nikdo nedostal pořádné přes hubu.

Řekl jsem, že Bush musel reagovat rychle a tvrdě. Jeho národ a voliči to od něj čekali. Možná ne američtí Arabové, někdo ale přes držku dostat musel.

Prezidentský systém dává Bushovi pravomoci, o jakých se jeho českému protějšku ani nezdá. A protože Amerika je velmoc, může dotáhnout svá politická rozhodnutí do praxe. Od prezidenta se očekává, že bude vést svou zemi podle vlastního uvážení, dostal k tomu v přímých volbách mandát. Ne každý politik má žaludek dělat rozhodnutí, ale G. W. odvahu má a budí tím respekt i v řadách oponentů. Není hlupák, je mu jasné, že svým rozhodnutím změní svět. A přestože ho už změnil v dobrém i zlém, nemá s tím ani dnes morální problém.

Do války G. W. musel, Afganistán mu nikdo nevyčítá. Parádón, nevyčítal. Dnes už mu házejí na krk všechno. Amerika zaplatila neuvěřitelnou sumu v úplatcích a Severní aliance vstoupila do hry. Za měsíc bylo v Afganistánu po všem. Až na to, že hlavní pyžámáč zmizel v horách a zbytek Al Kaidy se rozptýlil v Pakistánu. Dnes se pomalu vrací.

Začalo být jasné, že zahubit hnutí s tak volnou strukturou a nevysychajícím přítokem financí od všemožných charitativních spolků a přílehlých států jako Saudská Arábie a Pákistán bude těžké. Evidentně, rána nedopadla dostatečně tvrdě a bylo jen otázka času, kdy se Al Kaida zmatofí.

Nemám rád konspirační teorie, ale ta, kterou nabízí George Friedman, zakladatel Stratoforu, má něco do sebe (Stratofor je nevládní organizace, která sbírá z dostupných i neveřejných zdrojů informace a vydává strategické předpovědi, které jsou na prodej. Má svou stránku na www.stratofor.com, stojí za zhlédnutí). Ve své knize *America's secret war* (Tajná válka Ameriky) Friedman tvrdí, že po Afganistánu stál Bush na rozcestí. Buď ohlásit vítězství v bitvě a tiše si přiznat porážku ve válce, nebo do toho říznout hloub.

Jak to dopadlo, víte. Amerika se pokusila uzavřít Al Kaidě penězovody ze Saudské Arábie. Saudové sedí na vrklavém trůnu a léta si vyspravovali reputaci tím, že podporovali církevní školy nejhrubšího řázení. Když se pokusili utáhnout kohoutky, zfanatizovaná domácí klika jim píchla prstem do oka. Oficiálně kvůli poklonkování Západu, neoficiálně protože jim prostě leží v žaludku. Saudové se snažili uchlácholit jak Ameriku, tak islamisty. Zůstávají u moci jen tak tak pomocí amerických zbraní a díky uplácení teroristů (bojovníků za svobodu, vyberte si, co chcete). Miliony plynou dál.

S Pákistánem to bylo podobně. Mušaraf podporuje své islamisty a ty ostatní hubí. Navíc nemá kontrolu nad pořádnou částí území, kde si Al Kaida dělá, co chce. Západ ho tlačí, ale k větší aktivitě ho dotlačit nemůže, protože by to politicky a fyzicky nepřežil.

Politikou v rukavičkách to prostě nešlo. Takhle se Al Kaida podporovaná ze Saudské Arábie a operující z Pákistánu vyhubit prostě nedá. Okupovat vojensky celý Perský záliv byla lákavá myšlenka, ale to by neprošlo ani Bushovi. Tak padla volba na Irák. Že chudák Sadám ten guláš neuvařil? Na tom nesejde. Byl to padouch a obsazení země jako základny k nátlaku na sousedy vypadalo jako brilantní tah. Po takové lekci Mušaraf i Saudové sklopí uši a budou spolupracovat.

O strategii bylo rozhodnuto, zbraně hromadného ničení byly jen třešinkou na dortu. Nakonec, kdo si mohl být jistý, že Sadám něco neschovává pod postelí? Měl přece dost neobohaceného uranu na výrobu „špinavých“ bomb. Mimochodem, pamatujete si ještě na zprávu vyšetřovací komise, která Blaira osvobodila z podezření, že společně s G. W. lhali?

Řečeno s Járou Cimrmanem, obsazení Iráku byl nápad dobrý. Provedení nebylo dobré. Amerika je nepochybně schopná vojensky rozdrtit jakéhokoliv protivníka, a to i tehdy, když místo války vede pseudo-válku, ve které se úzkostlivě snaží neublížit civilům, kolemjdoucím, sanitkám a svým vojákům. Bohužel schopnost rozdrtit armádu jakéhokoliv státu světa nestačí, když bojujete s nepřítelem, který nespolehá na žádný stát.

Irácké tažení je zbrabané, s tím už dnes Amíci souhlasí. Řada výchozích bláhových předpokladů nevyšla. Okupace Iráčanů nevoní. Neexistuje domácí autorita, která by zemi slepila dohromady. Implantovaná demokracie přináší chaos, nikoliv vládu zákona. Irán se nezalekl a popichuje, kde se dá.

Myslíte, že všechno je ztraceno? Po bitvě je každý generálem, ale válka ještě neskončila. Nedávno jsem se bavil s klukem, který strávil dva turnusy v Iráku u pozemního vojska. První turnus skončil předčasně s čistým prstředem. Za rok se znovu dobrovolně přihlásil, a tentokrát dopadl hůř. Kulka mu roztránila stehenní kost. Doktoři tvrdili, že se už nikdy nepostaví na nohy. Dnes, o další dva roky později, chodí s titanovou kostí, prošel zátěžovými testy a hlásí se do toho znovu. Je hrdý, že bude nejmladší kapitán u pěchoty. Věří, že to má smysl. Není to žádný vymaštěnec se zeleným mozkiem. Je to normální kluk, který viděl, jak to v Iráku na ulicích vypadá. Morálka v armádě je pořád vysoká, Amerika to fakt ještě nechce vzdát.

Jasně, Bush udělal taktické i strategické chyby, a pak se úlisně vymlouval. Jenže kdo jiný by na jeho místě obstál líp? Vycouvat a sklopit uši mohl hned po Dvojčatech, po Afganistánu nebo po prvním měsíci v Iráku. Taky by to bylo řešení, ale asi ne ideální.

Oproti americkému prezidentovi mají naši vůdci jednodušší život. Český parlamentární systém vyžaduje shodu a v mumraji poslanců, ministrů a lobistů se dá líp schovat. Když se něco podělá, je snazší se vykrotit z odpovědnosti. Případně přehodit lejno do klína někomu jinému. I katastrofální selhání českých politiků stěžejí zčeří hladinu ve střední Evropě. Schopnost Česka přispívat ke stabilitě/nestabilitě regionu je minimální.

Že přeháním? Tak se podívejme na naše zahraničně politické priority.

Evropská unie: Jsme tam s průměrným nadšením a průměrným přičiněním. Šlo to samospádem, byli jsme jedni z mnoha. Řadovému občanu není jasné, k čemu je federalizace Evropy vlastně dobrá. Priorita druhá – vztahy se sousedními státy: Slovensko dobrý, s Rakouskem to kulhá, blokujem si hraniční přechody, Německo střídavě oblačno, Polsko totální a oboustranný nezájem. Priorita třetí – NATO: Jsme tam, ale s podporou to nepřeháníme. Naše mise na Balkáně a v Afganistánu nás ctí, klobouk dolů. Nicméně získané politické body a vyjednávací pozice jsou úměrné velikosti našeho kontingentu. A nakonec priorita čtvrtá, naše skalní téma – lidská práva na Kubě: Tam se docela držíme a Pilip se dostal z havanského lapáku relativně brzo. Tím se výčet příspěvků České republiky do světové politiky vyčerpává.

Co kdyby bylo všechno jinak? Co kdyby byl náš prezident v Bushově kůži a měl jeho možnosti? Jak by mu zachutnala velmocenská polívka? Já nevím, vsadili byste si na Klause? Možná by se mě pak pohoršeně ptali američtí kamarádi, proč jsou Češi tak zbláznění do svého prezidenta.

Měl vůbec Bush reálné šance tvářit se, že se vlastně nic nestalo a na křížovou výpravu se vykašlat? Clinton dokázal úspěšně lavírovat celá devadesátá léta a snažil se fanatiky nenabudit. Občas někam poslal střelu s plochou dráhou letu, ale opatrně. I jemu bylo jasné, že teroristé Západu už dávno válku vyhlásili, ale dělal, že to neslyší. Možná to byla nejlepší strategie, ale při pohledu do díry na Manhattanu to tak nevypadá.

Americká politika odjakživa osciluje mezi extrémní izolacionismu a aktivního vměšování. První přístup byl nejsilnější mezi světovými válkami. Woodrow Wilson vstoupil do světové politiky ve velkém stylu a američtí vojáci zvrátili osud První světové. Z pohledu občana USA zaplatila jeho země neúměrnou cenu. Právo na sebeurčení malých evropských národů za tolik amerických životů nestálo.

Díky tomuto pocitu se celá třicátá léta drželi Američané zpátky, i když to v Evropě vřelo. Hitler nikoho nezajímal, USA měly dost svých problémů se světovou krizí. Ještě v roce 1940 Franklin Delano Roosevelt v kampani za své znovuzvolení veřejně vyhlásil, že američtí chlapi zůstanou doma, i když se za oceánem čerti ženili. V tu dobu už jako dobrý politik musel vědět, že to není možné, ale voliči od něj potřebovali to ujištění slyšet. Kdyby byl upřímný, mohl si začít v Bílém domě balit krabice.

Několik vyměklých izolacionistických nálad Amerika zažila i později, v době studené války. Vzpomeňte si na vlnu reakcí na srpen 1968. Nebylo možné úplně vycouvat z velmocenské politiky, ale Vietnam dokonale zchladil americký apetit na vážněji míněný nátlak na Sověty.

Doba aktivního zastrašování přišla až za Regana v podobě masivního navýšení obranného rozpočtu. Teď procházíme další fází a můžete se ptát, co je lepší? Rozbourat železnou oponu a zničit ambice náboženských fanatiků na světový kalifát, nebo zalít doma do skříně? Na rozdíl od Česka se Amerika volbě nemůže vyhnout. (Tím nenaznačuju, že máme ten prádelník

předem daný. Jen to, že i když se budeme cítit hodně na koni, nestaneme se hlavním hybatelem událostí.)

Bush si myslel, že má cenu do toho jít. Měl (má) slušnou šanci na úspěch. Když se Clintonovi a jeho předchůdcům nepodařilo doutnající mlíř třetí světové války uhasit pár drny, chtěl to zkusit tak, jak to v Texasu dělají s hořícími ropnými vrty. Dynamitovou explozí, která vypálí ze vzduchu kyslík.

Pochopitelně to nebyly jen morální důvody, jak správně popsal Franta Novotný v *Poznámce k iráckému problému*. (www.valka.cz/newdesign/v900/clanek_10842.html, 25. 7. 2004). Jasně, přístup k ropě má také svoji cenu (přestože ji Iráku nikdo nehodlal ukrást). Velmoci nejen mohou, ale také musejí dělat velmocenskou politiku. Kdyby se na to vyflákly, zítra bude velmocí někdo jiný.

Když ještě byla Velká Británie Britské impérium, stála před strategickou volbou. Jako námořní velmoc spoléhala na loďstvo, jehož síla byla udržována na tokové úrovni, aby bylo schopné porazit spojená loďstva dvou hlavních potenciálních nepřátel. Jenže mezi rokem 1906 a První světovou válkou se v námořní technologii zrodily dvě zásadní inovace, které pracně udržovanou rovnováhu totálně zrušily. První spočívala v konstrukci bitevních lodí třídy Dreadnought, které výzbrojí a rychlostí strčily do kapsy předchozí typy. Druhá spočívala v novém palivu pro bitevníky – naftě. Převaha Británie se rozplývala, závody ve zbrojení začaly na nové startovní čáře a Německo se snažilo.

Nafta je jako palivo výhodnější než uhlí, protože je výhřejší a lehčí. Místo 78% nákladního prostoru zabrala jen 30 % a umožňovala lodím vyvinout větší rychlost. Rychlejší loďstvo si může zvolit místo a čas bitvy – podstatná výhoda v boji. Posádka bitevníků nemusela neustále přehazovat uhlí z bunkru do bunkru v průběhu bitvy, když se skladiště blízko kotelny kvůli obrovskému apetitu kotlů vyprázdnilo. Menší objem úložního prostoru umožnil stavět lodě s nižším bočním profilem, které nebylo tak snadné zasáhnout. A nakonec, nafta byla levnější než uhlí!

První lord admirality, v té době Winston Churchill, důvodům pro přechod na naftu dobře rozuměl, jenže řešení nemohl jednoduše naservírovat poslancům. Zatímco uhlí měla Anglie spoustu bezpečně schovaného v domácích dolech, naftu bylo třeba přivážet ze zámorí z nejistých zdrojů. Vyřešila to strategická investice do Anglo-Perské naftové společnosti a jedna tajná smlouva.

Zdánlivě to nesouvisí s dnešní situací, ale tohle jediné technologickou inovací vynucené rozhodnutí způsobilo, že se od té doby Británie ze své závislosti na ropě z Blízkého východu nevyhrabala. A s ní celý Západ. Čtenáře dějin Blízkého a Středního východu může udivit celá řada podivuhodných politických eskapád střídavě brzděných a iniciovaných Západem. Všechno začne vypadat jako mnohem menší fraška, když si uvědomíme, že moc na výběr nemáme. Jsme energeticky katastrofálně závislí na rozmarech OPECu a na folkloru nestabilního regionu.

Když už jste jednou velmoc, musíte se tak chovat. Bushovi to došlo jedenáctého září 2001. Dvojčata šla dolů v plamenech a on už nemohl předstírat, že je to jen lokální útok na ambasá-

Z deníku BB (část dvanáctá) – Chorvatští andělé

(BB = Blbá Blondýna = mimikry ženy středního věku, úspěšně zabírající zejména v pražském dopravním provozu a při komunikaci s muži obecně).

V průběhu posledního měsíce, v němž se střídaly dny parné s deštivými, jsem navštívila chorvatský Záhřeb, a protože šlo o cestu služební, pokoušela jsem se zpříjemnit si pobyt v kostýmku, punčochách a lodičkách večerním čtením. Z dětství jsem znala Chorvatsko jen z jeho pobřežní části a kromě skvělé zmrzliny si má paměť vybavovala veselou taneční melodii, čisté moře a ztepilé agresivní černovlasé muže.

Zmrzlina je stále výtečná, po ulicích města s typickou rakouskouherskou architekturou však chodí stejně vypadající i oblečení lidé jako v Praze a moře jsem nezahlédla ani z nejvyššího patra. Přečetla jsem však během nočních dvou hodin útlou novelku – letošní počín našeho nejprodejnějšího a nejkrizitovanějšího autora současnosti Michala Viewegha *Andělé všedního den*. *Andělé* jsou v tomto příběhu čtyři (zkušený Hachamel, Nith-Haiah, Jofaniel a novicka Ilmuth – jména prý pomáhal autorovi vymýšlet odborník na zdejší anděly Michal Horáček), hlavní hrdinové tři a jejich účinkování omezeno na jediný den. Jako vždy jde o text velmi čtivý, byť pokud spolu se mnou považujete za vrchol andělologie *Nebe nad Berlínem*, vydrápal se Viewegh jen do základního tábora.

Mladá vdova Ester vyrovnávající se se ztrátou manžela. Učitel autoškoly Karel, nemající si po letitém manželství se ženou co říci. Rozvedený Zdeněk deptaný matkou pohrávající si s myšlenkou na sebevraždu. Na konci jednoho dne se jejich osudy protnou, a byť jsou tu andělé od toho, aby jim onu chvíli zpříjemnili, ve skutečnosti jen glosují. První čtení mě bavilo, těšila jsem se, co se o nich dovím, na podruhé (kvůli *Interkomu*) to bylo obtížnější a na opuštěný ostrov vám ji nedoporučím. Kudrnatý spisovatel určitě umí psát a slouží mu ke cti, že

.....
du v nějakém zapadákově, kde stejně zahynuli většinou jen domorodci. Už nešlo jako dřív hodit pár bomb do pouště na výcvikový tábor nebo chýši, aby neztratil tvář. Já tvrdím, že rozsah útoku Bushovi nalinkoval budoucí kroky poměrně přesně. Jak jednou začal, není jednoduché skončit.

I když se vám zdá, že všechno je v pytlí, historie už udělala zajímavější přemety. Jednou ještě můžeme Jiřího Křoví oslavovat jako spasitele civilizace. Stačí se podívat na hodnocení prezidentkých let Ronalda Regana s dvacetiletým odstupem. Možná si Bush do roka a do dne najme dobrého spisovatele a zkusí napodobit Churchilla, který, když byl po Druhé světové odsunut opozicí do politického důchodu, napsal v předmluvě svých memoárů: *History will be kind to me for I intend to write it*. Historie ke mně bude vlídná, jelikož ji hodlám sepsat.

Abyste mě správně pochopili, já myslím, že historie bude vlídná i k Václavu Klausovi. Přesto si nejsem jistý, jestli bych ho chtěl posadit do Bushova křesla. Mohlo to dopadnout ještě hůř.

Martin Gilar

když se mu nedařilo „roztáhnout“ příběh na trojnásobek stran, ponechal jej v tomto malém tvaru. Chcete-li doporučení, pak čtěte jen v dobré náladě. Je to pochmurné a smutné, deprese a zmar. Po blondýnkovsku pohazují hlavou, abych ze sebe setřásla smutek. Je půlnoc. Otevřeným oknem chorvatského hotelu proudí chladný vánek a po střechách domů Praze podobných přecházejí noční tvorové. Kočky, netopýři, andělé... Jeden z nich bude i můj.

Vaše Blbá Blondýna

Daniela Kovářová

(6. května 2007)

Andělé všedního dne, Michal Viewegh, vydalo Druhé město, 2007, 123 stran, cena 150 Kč

Kirsten J. Bishopová: Vryté město

Chvilí to trvá, než se s hrdiny tohoto příběhu propracujeme tam, kam směřují. Lékařka Raule a Gwynn, bývalý povstalecký velitel, se po dlouhé době opět setkávají na vyschlém dně bývalého moře, v krajině, která je nepřátelská ke všem a hlavně k uprchlíkům, na které je vypsána odměna. Zvládnou přežít, ubránit se a nakonec se dostanou k cíli svého putování, do města Ashamail, v němž se jejich identita zachová, ale pro vnější pozorovatele se stanou jen dalšími z mravenců v mraveništi či včel v úlu.

Každý z nich si tu najde své místo, oba jsou městem uchváteni – v obou smyslech toho slova – a také znepokojeni. Jejich příběhy jsou zvláštním způsobem paralelní. Neprocházejí podobnými situacemi, ale oba se setkávají s podivnostmi, které je zaujmou a nakonec ovlivní i jejich další životy. Reálný svět – tedy fiktivně reálný svět Ashamailu a celé planety – je tu doplněn magickými motivy, především alchymistickými.

Románová prvotina australské spisovatelky je znepokojivá a přitažlivá zároveň. Jak sama v sobě, tak i ve svém výsledku, v pocitu čtenáře. Není tu vystaven zřejmý konflikt či cíl, který by její postavy sledovaly, místo toho je vyprávění zaměřeno na detaily, na atmosféru a je vystavěno s důrazem na obraznost až iluzivnost. Tím dosáhlo výrazného stupně působivosti, po přečtení si možná nebudete pamatovat děj, ale určitě vám v paměti uvízne řada momentů – právě pro obrazotvornou sílu slov Kirsten J. Bishopové.

Příběh poskytuje nezvyklý a neobyčejný čtenářský zážitek. Základní reálná vrstva, kterou je román otevřen, je postupně doplněna vrstvou magickou, která se vynořuje a zase mizí a je chvílemi přítomna jen v náznamech, nakonec se ale stává rovnocennou té reálné. Právě tento styl, notně vybočující z obvyklých schémat fantastické literatury podobojí způsobou (tedy SF&F) spolu s literární kvalitou díla vedl kritiku k zařazení *Vryté město* do proudu *New Weird*.

Pagi

Kirsten J. Bishopová: Vryté město (The Etched City), překlad: Milan Žáček, obálka: Edward Miller, medailon autorky: Martin Šust, Laser books, 2006, 340 stran, 245 Kč, brožovaná

KWARK

4/2007

MICHAEL CHABON

V ŘÍŠI ALTERNATIVNÍCH DĚJIN

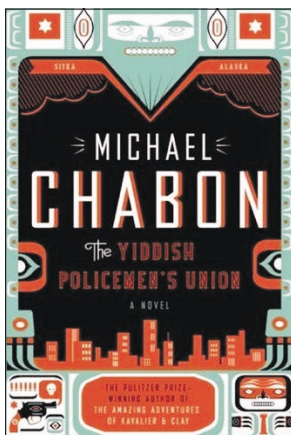
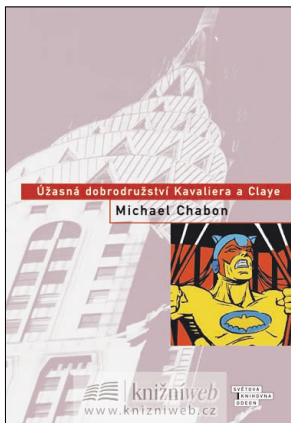
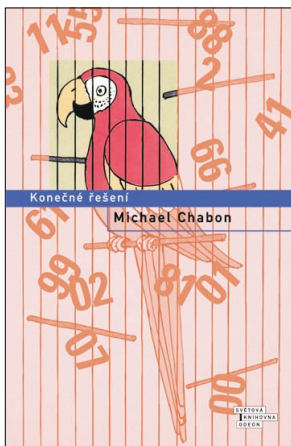
lionů Židů se usadilo na území kolem aljašského města Sitka. Americká vláda jim celý kraj pronajala na šedesát let.

To, že Michael Chabon má vřelý vztah k žánrovým literaturám, k SF, F, detektivce, komiksu a tak dále, bylo jeho čtenářům zřejmé od začátku. A snad s výjimkou svých povídkových sbírek to s každou novou knihou potvrzoval víc a víc. Okouzlení průkopnickými dobami komiksu v Úžasných dobrodružstvích Kavaliera a Claye. Pocta Conanu Doylovi v Konečném řešení, provázená navíc vzadu vyznáním lásky k „triviálním žánrům“ (a nám scifistům důvěrně známým výpadem proti literárně-intelektuálnímu snobismu, pracujícímu s nelogickými axiomy typu „co je žánrové, je nevyhnutelně literárně nehodnotné“).

Nový Chabonův román byl předběžně ohlašován coby detektivka tvrdé školy (zapeklitý případ, jehož nitky sahají do nejvyšších zkorumpovaných sfér, a osamělý drsný detektiv, jenž se nakonec ukáže být nejmravnější a nejzásadovější figurou v příběhu... znáte to, představte si Blacksada, ale s lidmi, ne se zvířátky).

Jako více než milé překvapení se tudíž jeví, že The Yiddish Policemen's Union (odhadem a předběžně si to přeložme jako Odbory jidiš policajtů) jsou SF, přesněji řečeno román z alternativních dějin.

Výchozím bodem pro Chabonovo nové dílo byl reálný historický fakt: roku 1940 americký ministr zahraničí Harold Ickes OPRAVDU přišel s návrhem, že kdyby projekt židovského státu v Palestině nevyšel, mohla by Amerika Židům pronajmout část Aljašky. V Chabonově románu se právě tohle stalo: stát Izrael se zhroutil (že by nedošla československá letadla?) a několik mi-

Tím se dostáváme do naší (alternativní) současnosti, kdy pronájem má brzy vypršet a nová americká vláda nejeví moc nadšení pro myšlenku jej prodloužit. Za této situace řeší detektiv Meyer Landsman vraždu, jejíž vyšetřování ho provádí panoptikem hroutícího se mikrosvětva židovského „skorostátu“.

Chabonova kniha, vydaná počátkem letošního května, se dočkala velice kladné reakce i od „žánrové“ kritiky (za všechny pochvalné hodnocení samotného velkého Cluta, vizte na <http://www.scifi.com/sfw/books/column/sfw15738.html>), což tedy rozhodně nebývá zvykem (rače si vzpomenout, jak bědná bývá úroveň vylétů českých mainstreamových autorů do fantastiky, je to letitá, neverending smutná story od Párala až po Škvoreckého). Recenzenti se shodují, že Chabonovi se povedlo vykreslit komplexní svět vymyšleného aljašského židovského státečku do barvitých a uvěřitelných podrobností a stvořit prostřednictvím skvěle trefených postav o mnoho víc než zábavné detektivně-scifistické panoptikum.

Rače si tudíž, spanilomyslní čtenáři, co nejvíce kupovati česky vydané knihy Michaela Chabona a laskavě je neváhejte doporučit i přátelům a známým. Pak snad bude mít Odeon dostatečnou motivaci, aby koupil práva i na tuhle pokroutku, takže si ji budeme moct přečíst česky.

Richard Podaný

Dodatek, 12. 6. 2007: Odeon již právě na novou Chabonovu knihu koupil, skvěle. Ale ty předchozí si porďte i tak.

Jak jsme ho viděli

Ve vozovce před Knihkupectvím bratří Čapků zeje vydřevená jáma na mamuty, kolem ní se povaluje kulatina a vetchý žebřík a kousek vedle se vrší hromada dlažebních kostek, schopná zastavit lehčí bojové vozidlo. Je dvacátého devátého března 1985.

Před Knihkupectvím bratří Čapků v pořádku a kázní postává fronta asi čtyřiceti lidí ve věku „do důchodu daleko“. Naproti přes ulici se dva chlápci činí s lopatou a písek. Je 12.40 a lezavý vítr vyhá- ní zimu z pražských ulic.

„Stojím za vámi, jenom si jdu koupit pizzu,“ říká docela pohledná a ještě mladá intelektuálka bohužel ne mně, ale jakémusi brejlounovi za mnou.

Přesně ve 12.47 se po větru blíží od Pavláku dlouhá hubená a známá postava. Ano, to přichází Pavel Kosatík, který zanedlouho s Vladimírem Veverkou (příchod 12.49) předbílá frontu, přičemž Veverka navíc předbílá mne, zatímco Kosatík, předbíláje brejlouna za mnou, mě zabíhá. Nikdo nic nenamítá, je nás málo na jednoho autora beznadějně vyprodaných knih, dostane se na všechny.

Veverka si u Kosatika zajišťuje exkluzivní reportáž a minimálně dvoustránkové interview pro Interkom. Ano, některá periodika si to mohou dovolit, tak to chodí. Pak společně lapáme atmosféru: Duje vlezlý vítr. Té zimy ale muselo být. Nad námi přelétávají opeřenci, kolem projíždí dvaadvacítka, dva chlápce přehazující písek a učnice se prodírá našimi řadami do Klenotů sousedících s knihkupectvím.

Zbožňuji přesnost, a proto je mi potěšením oznámit, že přesně ve 13.00 za námi tiše zastavuje nablýskaný vůz, o jehož barvě se nejsme již po minutě, kdy odjel, schopni dohodnout. Černý? Tmavomodrý? (Ale svědkové si stejně vždycky vymýšlejí, jak říká kriminalista Sovákovi v Přísně tajných premiérách.) Z vozu vystupuje obrýlený muž, o němž se domníváme, že by to mohl být Jaroslav Kořán, dále brunetka příjemného vzhledu a nakonec dlouhá hubená a známá postava s červenou šálou a v bílém baloňáku. Kurt Vonnegut jr. chvíli neví kudy kam, ale pak prochází, kolem našeho mírovopavlakovitě nasměrovaného zástupu provádějícího vlevo hled. Nevšímá si nás, neusmívá se, aby si získal naši přízeň. Jde. Ale my si všimáme. Hele, má vzadu umazanej baloňák. A to je fajn, působí to lidsky, je jako ve sku-

tečnosti, úplně stejný jako na fotografii. „Těch 188 centimetrů teda nemá,“ prohlašuje Pavel Kosatík ze svých 187,5 cm. Po barikádě poskakuje mladík s kamerou. Bohužel není od nás. Veverka zálibně nahlíží do své tašky nadité Vonneguty. Uvažujeme, nakolik by se na Parconu mohla vydražit stokoruna s Vonnegutovým podpisem.

Vítr s námi cloumá a neděje se nic. Vonnegut je v teple knihkupectví. Copak tam asi dělá?

Ve 13.15 se dáváme na pochod. A záhy jsme rovněž v teple, do něhož se už předem prozíravě uchýlil statný praporčík VB. Vládne zde klid a pořádek. V rukou se objevují knihy a nikdo nepředbílá. Foto-

grafově se nabažili a táhnou pryč. Brunetka, zřejmě autorova choť, popíjí pivo a konverzuje s domnělým J. Kořánem. Její manžel pracuje s komicky zkříženými nohama.

Již jsme na dosah ruky, jen si sáhnout. Vonnegut píše pomalu, pečlivě, soustředěně, spíš kreslí. Občas se pousměje a vějířky kolem očí se mu prohloubí. Na vedlej-

ším stolku stojí netknutí třetinka exportní plzně. Škoda, že tu chybí Jedlička. Vonnegut vykresluje podpis a zakončuje sevřenou zadnicí osmicípé hvězdičky.

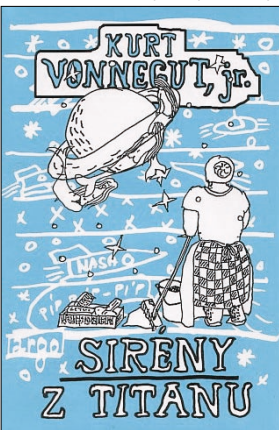
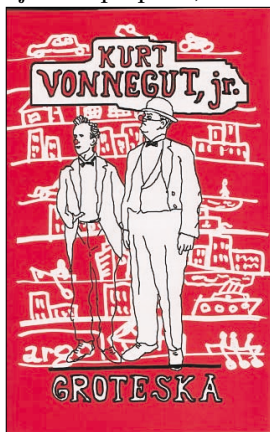
Omlouvám se, že nemám knihu, pouze sešit, protože jsem se to dozvěděl teprve před pár hodinami. A světe zboř se! On rozumí mé angličtině a odpovídá: „It 's O.K.“ a podívá se na dvě volné stránky v sešitu, na jednu ukáže prstem a pro jistotu se dotáže: „Here?“ a já přikyvuji a on pomalu uvádí pisátko do pohybu.

Ptám se ho, jak se jeho jméno vlastně vyslovuje. Vzhledne a nesmírně vážně mi sděluje, že ve Státech Van 'get a v Německu Fonegut. A je po všem. Haj hou. Teď je na řadě Kosatík. Venku fíčí vítr a za sklem sedí Vonnegut a trpělivě kreslí jako nějaký čínský znak své jméno. „Pojďte se na něj ještě podívat,“ říká Pavel Kosatík. A tak se díváme. A ve výloze je několik jeho knih v jazyce anglickém a vývěska nám pro jistotu říká, že jsou neprodějně.

A pak kráčíme proti tomu mrazivému větru ke Karláku a přidáme do kroku, protože se nám ta přestávka na oběd trochu protáhla.

So it goes, Mr. Vonnegut...

-jnh85-

Čas pôrodu do smrti

Po kvapkách nakvapkané trpkosti rokov osemdesiatych minulého tisícročia možno dnes pre nás príliš zrýchla, intenzívne, osobne nahnevane útočné, presila myšlienky rozkopáva štýl na škrupiny náčrtov a odporne pôsobiacich neobrázkov. Úzkostlivo chcú niečo povedať... miestami možno až príliš nahlas křčovito agonicky lebo sa boja, že v okamihu vzniku vlastne zanikajú? sú chimérami seba samého? Akokoľvek kontroverzne môžu pôsobiť Hauserovej názory, akokoľvek razantne sa vám budú drať jej myšlienky do uší ako neogabaní nevítaní návštevníci do bytu... krok späť a do strany sa odvíja so všadeprítomnou neistotou antiprogramov a antivyhlasení vo svete pokrútenom, zhnisanom a nabobtnanom do prezretého hnilobna vredu, ktorý nie a nie prasknúť.

....

Kniha ponúka dnešným mladým čitateľom pomerne reprezentatívny prierez tvorbou autorky, ktorá mladším čitateľom príliš známa nebude. Krátke texty sú príliš adresné, pomedzi riadky plné významu takmer nepreniká slobodná možnosť esteticky sa odosobniť, Hauserová je v nich dôrazne alegorická, miestami zachádza až k ideologizácii a tézam. V dlhších textoch je tézovitost' pohltená nejednoznačnosťou plasticky stvárnených postáv uchopených zvnútra po stránke psychickej i fyzickej, neodvratne tu budete ponorení do hnilobnej gotiky mutantských príšeriek z prítmnia katedrál, zakúsíte pocit úzkosti vyplývajúci na povrch v dávivom kašli zvráteností. Nezaznie tu ani jeden svetlejší tón. Všetko písané proti, nič za, zatrpknuté... tento odvar z bolehlavu je nadmieru silný. Kompozícia textov sa občas láme pod ťarchou myšlienky a výpovede za každú cenu, sú také preplnené významom, že v konečnom dôsledku hovoria veľmi málo, nakoľko sa myšlienkové protiklady anulovali, a tak sa zaviazlo na nule mlčania v hrôze zo seba samého. Rozhodne tu však ničo dunivo duchaprázdné prázdnoty opisov odevu, chôdze a zbytočných výplňových gest... husto, hutne, temno a smutno. Neodbytný strach z degenerácie a antioptimizmus je alternatívou, ktorá môže provokovať a šokovať i dnešných natieračov plotov naružovo... keď namiesto piesne práce počuť keep smiling a namiesto kosákov s kladivom máme nebo vyhviezené a tu a tam valentínsky vysrdiečkované.

Nebude azda od vecí siahnuť za priehrštim fóbii, ktoré z uzavretého priestoru si už dnes nedokážeme poriadne predstaviť... strach z uzavretého priestoru, ktorý zmizol Hauserovej texty sú, samozrejme, pravým opakom zábavného čítania, nakoľko nútia myslieť a nepustia čitateľa dovnútra bez pozorného vnímania.

Nič tu nedostanete zadarmo, ba cena je miestami príliš vysoká, plynulosť nadmerne popretŕhaná. Okrem křčovitosti čitateľ nemôže nepobadať sklon k monotematickosti... ponuré dystópie ponúkajú osudy ľudí pozbavených práva myslieť... pričasto sa točíme okolo ekológie a črtajúcich sa výhonkov feminizmu, viacero poviedok varuje jeden problém a v podstate sa v knihe dublujú napísané v horúčkovitom tempe večnej úzkosti akoby v behu z obchodu do obchodu za nedostatkovým tovarom životnej pohody. Korene vplyvov Hauserovej tvorby treba hľadať v mainstreame, nie vo fantastike, cítiť tu úšľabky Klímu a Weinerja, expresionizmus desom pretiahnutých tvárí však možno pre mnohých najmä v kratších textoch ostane iba

gestom.

Je zakotvené v pôde, ktorej už niet.

Spätosť s dobou si uvedomuje a dáva najavo i autorka v doslove

napriek tomu či práve preto začnú od najdlhších čísel (U nás v Agónii, Hostina mutagenů)

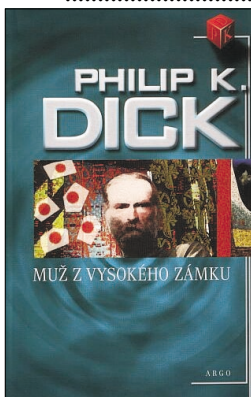
oplatí sa vnoriť do atmosféry šedivého slizkého hnsu plného mokvajúcich oblúd, ktoré si ešte občas navzájom vynadajú do ľudí. Autorkina vynaliezavosť pri vymýšľaní možností, kam ešte klesnúť, je strašná...

Oživené príšerky z rohov katedrál kultu krepčia pred hlavným oltárom podivný tanec...

... a agónia... čas bez konca i bez začiatku s pôrodom do smrti... trvá...

Miloš Ferko

Eva Hauserová, U nás v Agónii, Praha Triton 2006, edice Paralelní světy, svazek pátý, 260 s.

Nakladatelství Argo vydalo v novém překladu Roberta Tschorna román

Philipa K. Dicka
Muž z vysokého zámku

Představte si, že Spojené Státy prohrály druhou světovou válku. Že jsou pod nadvládou Japonska a Německa. Že se píše rok 1962, pár přeživších Židů tají svou totožnost a v zemi se vesele kupčí s otroky. Je to zlý sen? Možná. Ale co když se z tohoto snu nelze probudit? Doporučená cena 238 Kč.

Eva Hauserová: U nás v Agónii

Možná nejsem ten nejpovolanejší pro hodnocení téhle knihy, protože je do značné míry odrazem doby, ve které vznikala, a tehdejších společenských nálad. Je to produkt osmdesátých let. Co moudrého může o tomto titulu napsat člověk, který si názory na komunismus zformoval až po jeho pádu? Na druhou stranu se dá předpokládat (a snad i doufat), že takových čtenářů bude většina. A tak snad můj názor není úplně zbytečný.

„U nás v Agónii“ je povídková sbírka navazující na starší titul „Hostina mutagenů“, a protože nové vydání z první sbírky převzalo drtivou většinu obsahu, týká se tento článek vlastně obou knih.

Povídky, přestože psané lehkou rukou zručné spisovatelky, působí velmi hutným dojmem. Je to prostředím, ve kterém se odehrávají, je to postavami, o kterých pojednávají, a je to náladou, která z nich číší. V žádném případě nejde o lehké oddechové čtení. Ne každému se chce prožívat s hrdiny a (hlavně) hrdinkami duševní muka bezvýchodnosti, zoufalství a bezmoci.

Povídky jsou prezentovány především jako biopunk, stejně tak jsou také antiutopické, feministické, fantastní, politické, ekologicky orientované a nečekaně i trochu hororové. Autorka spíše než příběhy předkládá postavy a jejich prožitky, jejich běsy, jejich situace. Neřeší je, většinou jen dokládá jejich neřešitelnost. Vše je propleteno množstvím metafor a náznaků, přičemž z těch působivějších jde čtenáři mráz po zádech.

První povídka, *Jeden den Zoji Andrejevny*, reaguje na budovatelské nadšení let padesátých. Snaží se extrapolovat tehdejší trendy do vize budoucnosti, ve které je realita KLDŘ rájem na zemi.

Nelidská je zase kousek, jaký by napsal P. K. Dick, kdyby byl matka a feministka.

Adenin a Mikra ani není povídka, spíše scénář ke krátké rozhlasové hře. Asi nejfeminističtější dílo této knihy se zabývá problémy partnerského soužití a paroduje některé typické situace tím, že tradiční role ženy a muže vymění.

Krátká časovka *Siamský bratr* patří k těm částem sbírky, které není snadné významově dešifrovat. Je to metafora odsuzující život na úkor příštích generací? Nebo snad reakce na populační explozi? Generační konflikt?

Generační konflikt je každopádně předmětem povídky *Setkání s partou výtržníků*, trochu filozofující na téma životních hodnot, zodpovědnosti a „carpe diem“ jako jejího protipólu.

Zubatej úsměv, umělá smrt je krátká epizodka o agresivitě, spíše delší fejeton než povídka.

Dýchavičná romance je jedním z nejlepších kousků sbírky, příběh vědecké pracovnice, která se snaží zabránit strašlivé epidemii, najít si chlapa a dát svému životu smysl přes odpor byrokratického systému, který ji obklopuje. Tato delší povídka nejlépe dokazuje, jak tvrdošjně se autorka vyhýbá šťastným koncům.

Krátká povídka *Glutamčino rozhodování* by sama o sobě asi nezaujala, ale i přes trochu otevřený konec zapadá do kontextu sbírky jako další tah štetcem dokreslující pochmurnou

antiutopickou vizi nesvobodné budoucnosti, která je většinou povídek v této sbírce společná.

Hostina Mutagenů se odehrává v blíže nespecifikovaném městě postiženém ekologickou katastrofou a drčeném beznadějí a tyranii náboženské sekty. Přes překvapivé zvraty zaváňejícím přístupem „deus ex machina“ se děj dostává k nečekanému vyústění.

Krátká hříčka *Mýtus o Udávii* si bere na mušku téma biologických zbraní.

Lehce humorná povídka *Pyranka a přírodní mystik* si dělá legraci z neinformovaných ekologických aktivistů a nadšených vyznavačů alternativních proudů, a varuje, jak takový pošk může zamotat hlavu holce.

Oslava jednoho výročí je fantastní alegorie na totalitu a připomněla mi soud z *The Wall* od Pink Floyd. Karikatura, která děsí.

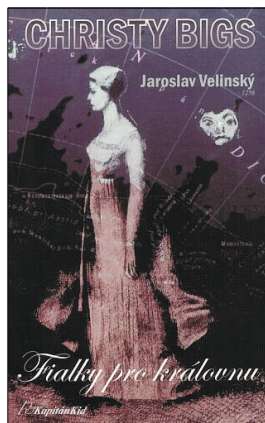
Skoro optimistická je skoro pohádka *Přestěhovaná planeta*, kde se malá holčička vydává zachránit planetu ohroženou nepovedeným pokusem o záchranu planety. Vážný příběh je podáván přes filtr dětského vnímání reality a je tak snesitelnější. Zároveň nese poselství o dětech, které se přizpůsobí i tomu, s čím se dospělí odmítají smířit. Což může být leckdy dobré.

Podle mého názoru nejlepší je titulní povídka sbírky *U nás v Agónii*. Její hrdinka je tak zdeformovaná společenským zřízením, v kterém žije, že nedokáže rozeznat pravdu od lži, dobro od zla a hrdinství od zbabělosti. Zamiluje se do náštěvníka z jiné, svobodné země, ale nedokáže zpretrhat pouť a Agónii, v které žije, a celá povídka končí nevyhnutelnou tragédií. Bravo.

Závěreční *Vyuklenci* jsou opět jen rozvedenou fantastní metaforou.

Pokud máte patnáct let starou sbírku „Hostina mutagenů“, tak to nejlepší z ní a něco navíc je právě tato kniha. Jestliže se vám pak Hostina mutagenů opravdu líbila, asi vám stojí za to i tahle kniha, přestože do ní přibyla jen asi třetina obsahu. Pokud patříte mezi fanoušky sci-fi, kteří Hostinu mutagenů neznají, máte jedinečnou možnost si rozšířit obzory, vřele doporučuji.

Jarda Houdek

Čtvrtý příběh *Christyho Bigs* z pera Jaroslava Velinského *Fialky pro královnu* by se měl líbit jak příznivcům *Dzville*, tak *Kontinentu neomezených možností*.

Náš hrdina se setkává s osobami dávno mrtvými či vůbec neexistujícími, bojuje o život a aby ochránil královnu Mary Elisabeth II., zatímco se znovu a znovu vrací do podivné nekonečné deštivé ulice s plynovými lampami...

Doporučená cena 179 Kč.

ASI TU NĚKDO OPRAVDU ČARUJE

Začínám mít podezření, že někdo tu opravdu kouzlí. Někdo, kdo má rád fantasy a chce jí pomoci. První kouzlo ten neznámý mág provedl s Harrym Potterem. To je, fanoušci prominou, silně nadprůměrná, velice zábavná, chytře vymyšlená a obratně napsaná fantasy pro děti, ale v rámci dotyčného žánru nic až *tak* výjimečného: jak jinak než působením magie si vysvětlit, že se z ní stal celosvětový megaseller? (Kdybych měl odhadnout, jaké rowlingovské zaklínadlo čaroděj použil, pak nejspíš „Expecto profitum.“) A teď si onen záhadný nekromant asi řekl: dobrá, nalovil jsem pro fantasy stamilony věrných čtenářských dušiček, ale co dál? Vždyť ti věrní mi dospívají, stávají se zkušenějšími, rafinovanějšími, moudřejšími. Co udělat, abych si je udržel? A vyťasil se s dalším kouzlem, kterým vyčaroval román Susanny Clarkové *Jonathan Strange & pan Norrell*.

Ale vážně: jediný, kdo tu kouzlí, a ještě literárně a usilovnou prací, je sama autorka. Tahle dáma původem z Nottinghamu, narozená v roce 1959, začala na svém prvním románu pracovat v roce 1992, tedy v Kristových letech, a jeho vydání se dočkala roku 2004 (nikoli proto, že by jí ho nikdo nechtěl vydat, ale protože na něm zkrátka bylo tolik práce a ona kromě toho v jistém nakladatelství redigovala kuchařky).

Románový debut v pětáctiřičeti snad není obvyklý, a možná ani taktický, ale Susanně Clarkové se poštěstilo, že její první kniha (do té doby publikovala jen osm povídek a novel) se stala jasnou hvězdou, a to jak komerčně, tak i co do kritického ohlasu.

Titulními postavami románu jsou, jak jinak, dva mágové. Jediní dva mágové, které Anglie má. Ona totiž kdysi mívala mágů po libosti (od Merlina po záhadného Krále Havrana; a autorka taky s dráždivou rafinovaností po celém textu trousí střípky a útržky magických dějin Britských ostrovů), ale pak magie vymizela. Teprve pan Norrell a posléze jeho mladý žák Jonathan Strange jí vzkřísili. A protože jsme v době napoleonských válek, kdy Anglie bojuje o přežití, oba nabídnou vlasti své magické služby.

Jenomže magie Susanny Clarkové není samospasitelná ani snadná. Má svá omezení, ba i své hrozby. Zvlášť když si ku pomoci povoláte pomocníka z jiného světa, který je sice výkonný, ale taky může být nebezpečný... ale to bychom příliš prozrazovali.

Za oblibu, kterou si získal všude, kde vyšel, vděčí Jonathan Strange & pan Norrell zřejmě především tomu všemu, co má oproti jiným fantasy navíc. Tak například je vlastně návratem v čase tohoto literárního žánru. A návratem velice důkladným, návratem do dob před Tolkienem, do dob, kdy elfové ještě nebyli těmi čarokrásnými, urostlými ušlechtilci, jak je známe z Pána prstenů, ale vlastně skřítky a šotky, kouzelnými bytostmi charakteru velice vrtkavého, ne-li proradného.

Kromě toho je velevzácnou a příjemnou vlastností románu, že spíše než ostatní fantasy se inspiruje takzvaně vážnou literaturou – celý jeho styl jako by vypadal z anglické románové klasiky 18. a 19. století: kdo chce, najde v něm Jane Austenovou, jiný snad zase George Eliotovou (pan Casaubon, jedna z postav nedávno česky vydaného *Middlemarche*, má coby suchopárný vědátor a knihomol pěkných pár vlastností podobných s panem Norrellem) a tak dále. Přitom se nejedná o nějakou samoučelnou stylovou nápodobu, která by časem znudila. Celý ten kadlub klasického anglického románu je prostě forma, kterou autorka pro své dílo zvolila – a zvolila proklatě vhodně. My pak k dobrou českého vydání můžeme přičíst, že Viktor Janiš odolal nutkání přeložit toto dílo nějakým archaizovaným stylem: už dávno se nad slunce jasněji ukázalo, že volit při takovém překladu obrozeneckou češtinu je nesmyslné. Překladatel pochopil, že když překládá autorku, jejíž styl se podobá stylu Jane Austenové, udělá mnohem lépe, když sám místo stylu Václava Radomila Kraměra zvolí styl, v jakém se nesou nejlepší moderní české překlady Jane Austenové. Výtečný výsledek potvrzuje vhodnost použité metody.

Velmi nerad bych ovšem vytvořil dojem, že se jedná o nějakou elitářskou, literátskou, běžnému čtenáři nepřístupnou zapeklitost. Přes všechny rafinované ornamenty a dekorace zůstává Clarková oběma nohama pevně stát na půdě literatury takzvaně zábavné. Nějaké existenciální běsy, psychologické ponory či drásavé prožitky byste tu hledali marně. Celý ten veliký (rozměrem i významem) román je jeden barvitý cirkus plný kouzel, zábavných postav – a v neposlední řadě jemného, leč o to chytlavějšího humoru. Snad efekty neplýtvá tolik, jako to dělávají fantasy pro děti, kde na vás nějaká šupinatá obludka nevyhnutelně musí vybafnout už po pátém šestém otočení listu, ale oč jsou jeho metody subtilnější, o to více je dokáže ocenit na začátku zmíněné vyspělejší publikum, složené jistě z nemalé části z někdejších dospívajících potteromilců.

Jonathan Strange & pan Norrell je zkrátka v oblasti fantasy počín, a to velevýznamný. Ne že by tímto románem fantasy dospěla: to už dělala dávno, jen nebyla dost ve světlech ramp, aby si toho někdo moc všiml. Tenhle román ale, pevně doufám, do světle ramp vstoupí i u nás a bude se tam slunit; za slouží si to.

A mimochodem: pokud jste zvyklí vynechávat poznámky pod čarou, protože vás už sto knih naučilo, že jsou nudné a k ničemu, tak u tohoto kouzelného špalíčku to rozhodně nedělejte. Zdejší poznámky pod čarou jsou skoro všechny spíš vložené mikropovídky, zhusta tak roztomilé, že byste jejich vynechávku o moc přišli.

Richard Podaný

Susanna Clarková: Jonathan Strange & pan Norrell. Nakladatelství Alman, Brno 2007. Přeložil Viktor Janiš.

Druhá Persepole je ještě o kus lepší než první

Když loni vyšel komiks Persepolis, netrvalo to dlouho a podobně jako jinde ve světě na něj vydala většina médií pochvalné kritiky, dokonce se objevilo i několik rozběrů, což není u komiksů v českých zemích zas až tak obvyklé. Satrapiová do komiksu totiž dala zkušenosti, které běžný Evropan nemůže mít.

První díl Persepole byl hlavně o Íráncích a snažil se vysvětlit, že se nejedná o národ fundamentalistů, kteří v zemi sice vládou, ale jsou jen dalším totalitním režimem, který kdysi hrdou Perskou říši ovládá. Satrapiová vysvětlovala velmi pomalu a srozumitelně, což mělo za následek, že ji někteří, snad, dokonce pochopili.

Sama Marjane Satrapiová mohla všechno tak dokonale vylíčit i proto, že prožila druhý díl komiksu – tedy byla rodiči poslána do Vídně studovat střední školu, aby byla ušetřena hrůz válečného konfliktu, který v Íránu léta vládl ještě pevnější rukou než islámští fundamentalisté.

Právě až s druhým dílem je pochopitelný i ten první, právě ve vyprávění o srážce se středoevropskou demokratickou kulturou se dá najít klíč, proč celý příběh nakreslila. Satrapiová na stránkách druhé knihy popisuje svoje neslavné osudy ve zcela cizím Rakousku, nezamlčuje nic z toho, co skutečně dělala, jak se protloukala bez vlastní identity, napnutá mezi Íránem a Rakouskem.

Pro Evropana je přitom druhý díl zajímavější než ten první, protože Satrapiová i po letech, kdy žije v Evropě, nezapomněla, jaké je být outsider, někdo z venku, koho nikdo nezval a vůči komu panují desítky neurčitých a zcela scestných předsudků. Satrapiová nezamlčuje vůbec nic, ani to, jak se stala dealerkou hašíše pro celé gymnázium, účastnila se anarchistických dýchánek a v poslední fázi svého rakouského působení dokonce málem zemřela na ulici.

Po návratu do totalitního Íránu zažívala pokračování krize identity, protože se po volném evropském ovzduší nebyla s to vyrovnat s íránskou realitou a také s tím, co prožívali její přátelé a rodina, zatímco ona žila v podstatě marný život ve Vídni.

Následuje další íránské kolo, v němž Satrapiová nemůže vyhrát, stejně jako nevyhrála to první. Kultura, kde mají muži hlavní slovo, není nic pro ženu, která po letech vloží celý příběh do komiksu, aby měla, tak jak si to vždycky přála, poslední slovo.

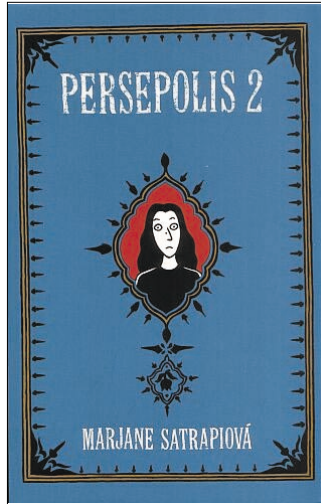
Je proto s podivem, že zatímco film 300 podle komiksu Franka Millera rozvášnil íránské dutohlavy, kteří začali vykřikovat cosi o útočení Hollywoodu na jejich svatou historii, komiks Marjany Satrapiové si vyšel už ve více než půlmilionovém nákladu, dokončuje se podle něj film a vůbec nikdo si jej nevšímá. Že by to bylo proto, že autorka je žena? To my, středoevropané, odhadneme jen těžko i potom, co jsme měli příležitost dozvědět se o tom, co se dělo v období perestrojky na Blízkém Východě.

Je zajímavé, že komiks, který vlastně není ničím jiným než memoáry zahrnujícími ve dvou dílech pouhých 23 let autorčina života, se čtou jedním dechem. To lze přisoudit talentu Satrapiové poukázat na detaily, kterých si nikdo před ní nevšiml. Občas sice není zcela jasné, proč vybrala právě tu kterou historiku a věnuje jí pozornost, ale v závěru se ukáže, že celé dílo je detailně koncipováno a každý obrázek je na svém místě.

Zcela na místě je i překlad Richarda Podaného, který stejně jako v prvním díle odvedl výtečnou práci. Jeho překladatelský rukopis je velmi čitelný a převod do češtiny v jeho podání představuje umělecké dílko samo o sobě. Je dobře, že skvělé komiksy u nás překládají skvělí překladatelé, překlad přidává komiksu dalších několik bodů navíc.

Persepolis 2 vydalo v roce 2007 nakladatelství bb/art.

Richard Klíčník

Stephen Weeks: Hraběnka v nesnázích

Kriminální příběh z doby, kdy v (mírně alternativní :-) Praze vládla secese

„Mamá, co si opravdu myslíš o homosexuálech?“

„Ohavné, Beatrice. Absolutně ohavné... ptáš se však na můj upřímný názor?“

Homosexuálové jsou páteří britského impéria. Jen pomysli na všechny ty daleké výspy. V uniformě vypadají absolutně báječně a také se nebratříčkují s domorodci. Tím samozřejmě nám na mysl, že se s těmi d'áblíci nežení. Ke spokojenosti jim plně stačí vzájemná družnost. Proto nebudou mít Francouzi nebo Italové nikdy takové impérium jako my – teď mám samozřejmě na mysl naši britskou krev. Dovedeš si představit, že by ti latinští Lothariové kolonizovali nějakou zem a neoplodnili domorodé ženy...“

„Ano, Beatrice,“ pokračovala matka, „a za to vše vděčíme britskému systému elitních soukromých škol. Tento systém vypracoval dobrou metodu, jak vychovat lidi pro impérium. Ale když povinnost volá, dokáží se s úsměvem podvolit a zplodí děti se svou rasou a třídou.“

Josef Pecinovský: Abbey Road

Nakladatelství Triton pokračuje i nadále ve velice chválném mapování pro současnou generaci čtenářů polozapomněných, ale ve své době klíčových děl české fantastiky. Povídková sbírka Abbey Road Josefa Pecinovského sice nebyla zařazena do stejné edice jako třeba Kmínkova Utopie, nejlepší verze, ale i tak je na první pohled patrné, jak mnoho mají obě knihy společného.

Především je to alegorická snaha popsat neradostnou realitu Československa končící éry socialismu. Uchopit a do fantastické podoby převést depresivní pocity, jež doba totalitního režimu přinášela. A pochopitelně touha vykřičet, v jakém Absurdistanu jsme to vlastně museli žít.

K obdobnému cíli se ale Kmínek a Pecinovský vydali oba zcela jinou cestou. Výchoiskem Pecinovského sbírky se stalo album skupiny The Beatles Abbey Road. Podle názvu každé z písniček, které na něm jsou, autor napsal jednu povídku. Tu více, tu méně se protínající se samotnými The Beatles (snad nejvíce v Toužím po tobě, jejíž mírně psychedelický děj je z názvů beatlesovských písniček poskládaný celý; případně v Maxwelllovo stříbrném kladívku, kde poslech této skladby

přesouvá člověka do alternativního světa a do reality se vrací pouze jeho dva roky starý otisk), někdy opravdu jen s využitím názvu té které písně, případně rozvedením klíčového verše.

Jedná se tedy o knihu na svou dobu (vyšla poprvé vzhledem k obsahu až na počátku devadesátých let, valná většina povídek ale vznikala v letech osmdesátých) nevídanou, neboť koncepční, v níž je sedmnáct povídek stejně jako na písňovém albu rozděleno na dvě strany a epilog.

Co se týče samotných příběhů, čtenář zde až na výjimky (mírně Čapkovská Nikdy mi nedáváš peníze, v níž si český vesničan pomocí vidlí vyrobí televizní anténu s dosahem do všech možných historických období; nebo už zmiňované Maxwelllovo stříbrné kladívko) neobjeví Kmínkův sarkasmus a ironii, ale převážinou dobrodružné, akcí nabitě příběhy, odehrávající se v různých typech antiutopií, v nichž dominují zcela nehrdinští, bezmocní hrdinové. Ti jsou, ač zcela nevinní, vláčení okolnostmi nebo všemocným zruďným totalitním systémem, nad kterým nemohou zvítězit, k útrpné rezignaci a apatii, a někdy dokonce i zcela zbytečně zemřou (Všichni sem!, Plastiková Pamela, Vlezla koupelnovým oknem, Zlatý spánek).

Nejllepšími povídkami, v nichž Pecinovský použil toto schéma, jsou určitě obě kdysi dávno oceněné Cenou Karla Čapka – Nos to závaží a Její Veličenstvo – a také „pinocchiovská“ Něco, ve které je hlavní hrdina nucen řešit existenční problémy tím, že se jeho mysl nedobrovolně stane součástí hračky, vystavené absolutní zlovůli rozmazleného a sadistického dítěte.

V Nos to závaží nejsou odsouzení lidé trestáni vězením, ale zvýšením své aktuální váhy často o několik desítek kil. Tento

na první pohled humánní způsob trestu je ale ve skutečnosti nejhorším možným očistcem, protože odsouzcenci musejí před společností své stigma skrývat a chovat se tak, jako kdyby vážili pořád stejně. Což je pro těla nezvyklá na takovou zátěž opravdový problém.

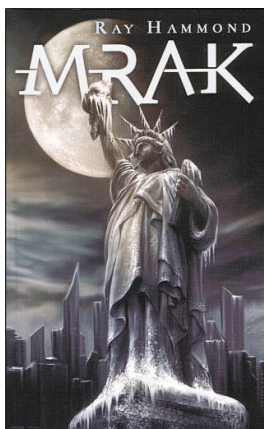
A v povídce Její Veličenstvo je zase svět proměněn na obrovitý úl, v němž je většina lidí degradována na úroveň obyčejných trubců sloužících nepočtené kastě Vyvolených. Povídka byla posléze zapracována do románu Pláštěv ježu, který nedávno vyšel jako součást edice Pevnost a budu se mu věnovat v samostatné recenzi.

Sbírku Abbey Road je nutné chápat především jako dokument své doby. Mnohé texty obstojí i dnes, jiné tu neskutěnou propast, která jejich napsání dělí od současného vydání, nepřekonalý a zastaralý až k samé hranici čitelnosti. Ne, to není o řemeslu, to má Pecinovský zvládnuté skvěle, i když by se mu jistě dala vyčíst přílišná zdobnost při vyjadřování, a to jak v popisech, tak v dialozích, která jinak svižný děj povídek brzdí. Je to o žánru jako takovém. Josef Pecinovský se pouze stal podobnou obětí totalitní zvládnutí reálného socialismu jako mnozí jeho hrdinové. A ztráta kontaktu se světovými trendy fantastiky, která vedla k zastarání jeho povídek, je konkrétně u něj patrná místy až příliš.

Přes tyto výtky si myslím, že Abbey Road zcela nezpochybnitelně patří ke zlatému fondu naší moderní fantastiky. Tak jako třeba Babička nebo Tylovky hry jsou součástí zlatého fondu české literatury obecně. Je totiž – nyní již nesmírně vzdáleným – světylkem na začátku tunelu, počátkem žánrového národního obrození v české fantastice, jež minimálně ve sci-fi trvá bohužel dodnes.

Jiří Popielek / www.fantasy.cz

Josef Pecinovský: Abbey Road, vydal: Triton, Praha 2006, obálka: Milan Fibiger, 392 stran / 239 Kč

Ray Hammond - MRAK

Jsou tam? A mají důvod navazovat s námi kontakt? V roce 2033 zachytí měsíční základna programu SETI konečně signály mimozemské civilizace. Nadešel čas seznámit se s neznámou civilizací. Ale nečekají nás technologie mnohem komplikovanější, než si dokážeme představit? Vydal Talpress, 269 Kč.

Pecinovského Abbey Road

Tak dlouho jsem se zajímal o vzájemné inspirace hudebního a literárního světa, až jsem konečně našel dokonalou ukázkou prolnutí těchto dvou mužů. Josefa Pecinovského inspirovali Beatles natolik, že se vytvořil literární odraz celého jejich alba.

Obsah formálně souhlasí: Každé skladbě odpovídá jedna povídka téhož jména (tedy po překladu). Povídky jsou navíc uvozeny verši z písňových textů, které inspirovaly jejich zrod. To máme sedmáct povídek, jejichž námět je předem dán a usměrňován jejich přímou inspirací. Pro spisovatele to může být svazující omezení, nebo také kopanec správným směrem. Každopádně však výzva.

Nevím o žádné nahrávce, na které by fanoušci či kritika nešla slabší či méně oblíbené kusy. Některé desky jsou tažené jen jedním či dvěma hity a ostatní písničky tvoří nutnou vycpávku, aby se zákazníkovi CD nezdálo prázdné. Tak to bývá. Beatles ale v případě Abbey road nahráli vynikající desku. První strana překypuje nápady a náladami, je roztržitější, ale obsahuje hitové melodie. Druhá strana své motivy opakuje, systematicky s nimi pracuje a rozvíjí je do zajímavého konceptu, ke kterému se posluchač rád vrací.

Podářilo se Pecinovskému vytvořit dílo podobných kvalit, nebo nedosáhl na laťku nasazenou svým vzorem?

První povídka „Všichni sem!“ (Come Together) přesvědčí čtenáře o tom, že má tu čest se spisovatelem známým řemesla a zaujme svou originalitou. Je trochu surreálná, ale přesto srozumitelná. Hlavní hrdina má pocit, že jeho mozek někdo po nocích používá jako počítač. Pak se mu podaří tyto uzurpatory chytit při činu.

„Něco“ (Something) není postavena na šroubovaném stylu, jde o vcelku civilní povídku v nejlepších tradicích SF. Nezaměstnaný inženýr v oboru umělé inteligence zjišťuje, jak důležité je přečíst si pracovní smlouvu a co může znamenat volná pracovní doba.

Povídka „Maxwellovo stříbrné kladívko“ (Maxwell's Silver Hammer) řeší záhadné události v českém městečku sedmdesátých let. Přes občasné humorné prvky převládá dusná normalizační atmosféra a povídka mě příjemně překvapila svým realismem a střizlivým pohledem na svět.

„Miláčku!“ (Oh! Darling) pro změnu hraje na lyričtější notu a řeší otázku výtčitek svědomí, psychologii a lásku.

„V zahradě hlavonožců“ (Octopus's garden) je opět svým námětem vtipná povídka, odehrává se ve světě, kde mají všichni lidé uměle voperovaný trávicí systém převzatý od krav. Skutečně všichni? Nebo snad někdo jí maso? A opět vtipné prvky ustupují celkově pochmurnému vyznění povídky.

První stranu uzavírá lyrická povídka „Toužím po tobě“ (I want you). Pro mě těžko stravitelná mozaika je asi nejvíce ze všech povídek sbírky spjata s tvorbou Beatles. V jejich fasetech se odrážejí snad všechny jejich písničky.

Když obrátíme na druhou stranu alba, uvítá nás kosmická sci-fi „Návrat slunce“ (Here Comes the Sun). Mozek pozemšťana nepravděpodobně splyne s vesmírným netvorem požírajícím celé solární systémy – a převezme nad ním kontrolu.

Kratičká hříčka „Protože“ (Because) zase obrací naruby známý středověký spor o kulatost země. A opět vtipný námět, ale zpracovaný trochu depresivně.

„Nikdy mi nedáváš peníze“ (You Never Give Me Money) je opět zasazená do autorovy současnosti. Tedy částečně. Jedná se o jedinou „časovku“ této knihy.

„Kráľ slunce“ (Sun King) přenáší čtenáře z všedního prostředí zpět do kosmických dálov. Povídka připodobňuje hvězdy k lidem, hvězdy mezi sebou komunikují a předmětem hovoru není nic malichernějšího než kvality jejich satelitů.

„Ubohý pan Mustard“ (Mean Mr. Mustard) vypráví o náhodném setkání tří úplně odlišných lidí a o jejich úplně odlišných přáních, která se jako zázrakem vyplnila po setkání s tajnou technologií. Zajímavá nápadem, ale nijak strhující.

Zajímavější je povídka „Vlezla koupelnovým oknem“ (She came in through bathroom window), ve které je dvojice mladých manželů vystavena těžké zkoušce. Vydří se nemilovat, dokud nedostanou povolení? Trochu drsná satira na tajnou policii a život v nesvobodném světě.

Ještě vyšší laťku kvality nastavuje povídka „Zlatý spánek“ (Golden slumber). Napínavý příběh je vyprávěn nelineárně, bez újm na srozumitelnosti a s velkým ziskem na poutavosti. Takže autor tuhle techniku zvládá a používá ji s rozumem, což je třeba pochválit. Určitě jeden z vrcholů knihy.

„Nos to závaží“ (Carry that weight) je jedna z autorových nejspěšnějších povídek, vyhrála prestižní „Cenu Karla Čapka“. Myslím, že si ji zcela zaslouží. Lidstvo v ní ovládlo gravitaci. Ale místo levitujících lidí se začaly množit postavy shrbené pod zvýšenou tíhou. Trestanci.

Povídka „Konec“ (The End) je vlastně o tom, co pohání naši civilizaci kupředu. Celkem s autorem souhlasím, ale nemyslím si, že by téma nešlo zpracovat lépe.

Po konci přichází epilog, povídka „Její Veličenstvo“ (Her majesty), jejíž broukovský protějšek nemá ani půl minuty a tvoří jakousi bonusovou vycpávku do konce strany. V případě Pecinovského jde ale (podle mého soudu) o kvalitativní vrchol celé knihy. Zavádí čtenáře do společnosti, kde se třídí rozdíly dostaly skoro do fáze wellsovských „morloků“. A jeden takový trubec/morlok si vymění místo s privilegovaným členem společnosti – jednoduše tak, že mu sebere elektronickou občanku. Děsivý automatizovaný systém je pak oba semele, každého jinak, ale se stejnou mrazivou nevyhnutelností, jako boží mlýny. Opravdu nezapomenutelný zážitek, ostatně povídka opět zvítězila v soutěži CKČ.

Dojem z celé knižky by se dal shnout jako dost skličující. Ani jeden vyložený happy end, i povídky s humorným námětem vyznějí nevesele. Ale na druhou stranu jim nelze upřít záročené životní zkušenosti, které ve čtenáři budí dojem opravdovosti. Takhle to chodí, řekne si. Bohužel i takhle to chodí.

Podle očekávání v knize najdeme jak „hity“, tak i nevyřazené, ač třeba profesionálně zpracované kusy. Všechny ale potěší fanouška sci-fi povídkové tvorby a stojí za přečtení.

Jaroslav Houdek

Zpěvy hvězd a stínů

Jubilejním dvoustým svazkem edice Trifid se stala sbírka povídek George R.R. Martina *Zpěvy hvězd a stínů*, která se celá nese v duchu smutku a nostalgie. Takové trudné hippiesácké vystřízlivění a probuzení do krutého světa, ovšem nikoli bez zajímavosti v rovině nápadů či dokonce čtivosti. Ba naopak, napsat povídku o ničem, od které se nejde odtrhnout, je teprve umění.

Vzdor již zmiňovaným pocitům je sbírka dosti pestrá, od akčních kusů po zmiňované pocitovky, od fantasy k drsné politické vizi.

Věž z popela je zrovna taková fantasy, píseň zhrzeného milence a zároveň upomínka na další rys sbírky: Nejasnost v tom, jaká je situace, co se stalo a jak se to vyřešilo. Povídky se dají vlastně číst i jako kaleidoskopy pohledů, podle toho, komu zrovna fandíte.

Patrick Henry, Jupitěr a dřevní kosmická loď je to trpké vystřízlivění, respektive trpký pohled na trosky velkého snu, ale s náznakem recyklační naděje. Jak nám to říkali ve škole o Máchově Májí: Je tam ta naděje, že z hrobu se vrátí tělo ve formě živin zpátky do oběhu.

Stanice Šerá voda, kterou Georg R.R. Martin napsal spolu s Howardem Waldropem, je vrcholem knihy. Krutý konec bezbranných vědeckých pracovníků nebo bezohledné obětování vědců v biologické válce nebo člověk proti bezkonečné síle přírody? Každopádně prvotřídní téma lokálního systému, který bojuje s vetřelci (lidmi), jako na Harrisonových planetách smrti, ale zároveň je to motiv parazita, který celý systém ovládá, skoro jako smrž v Aldissově Skleníku činil lokálně. Ještě si pamatuji koncepty tří povídek na podobné téma... ale už ne autory a názvy.

Martin a Waldrop chtěli evidentně napsat povídku o nepochopení chování a účelu chování protivníka. A přitom tam to řešení je! Jeden z hlavních hrdinů jeho princip vykládá ostatním. Až do konce jsem věřil, že na to přijdou! Není to totiž řešení ledajaké! Je to řešení problému invazního druhu, tak jak jej nastínil Flegv v *Zamrzlé evoluci!*

Mezi světy prochází dívka. ... Jmenuje se Sharra; zná brány.

Začátek jejího příběhu je navždy ztracený, společně se vzpomínkou na světy, kterými prošla. A konec? Konec zatím nenastal. Až nastane, nedozvíme se to.

Známe pouze střed, spíš jen jeho kousek, nepatrnou část legendy, pouhý zlomek její cesty. Malý příběh uvnitř většího o jednom světě, na němž se Sharra zastavila, o osamělém pěvci Larenu Dorrovi a jejich krátkém setkání.

Tento úvod k *Osamělým písňím Larena Dorra* je trestí celé knihy, pokud vás rozvíbroval, nebudete ji číst jenom jednou.

Po hořké lásce jediného muže celého vesmíru čekajícího na jedinou ženu přichází *Noc Vampyrů*, a to je jiná káva. Po-

duk napíšu Dr. Divnoláska, nebudu daleko od pravdy, protože nejen zpráva o události, ale i zpráva o zprávě žije svůj vlastní život.

Na útěku je příběh o existenciálním významu nejistoty a strachu, znervózňující a nedořečený, jako ostatně i mnohé další. *Noční směna* je sci-fi pocitovka o prázdninové tragédii jednoho studenta, anebo spíše sci-fi pocitovka o dalším prázdném dnu muže středního věku, záleží, na koho máte náladu. *Za jediný včerejšek* je další politická dumka na populární sedmdesátnické téma jaderné války (sbírka vyšla 1977), ale není to rozčarování, spíše vystřízlivění a pochopení, že život půjde dál, i když si zpěváci nebudou pamatovat texty.

Poslední, grandiózní opus jsou *Oceľoví andělé*. Pořád si nejsem jist, zda jsem ji pochopil správně, kdo byli ti hodní a co se vlastně stalo. Tedy ne že by to nešlo přečíst jako akční scénu vítězství roztomilých přírodních ňufíků nad hnusnými křížáky, ale jsou tu jisté, zlatě se lesknoucí detaily a odříznuté bytosti (jako v tom Aldissově Skleníku).

Celkem dost zvláštní a nesmírně podnětná sbírka. Kdo rád přemýšlí nad nápady z literatury a sci-fi zvláště, touto knihou neprohloupí, ale doporučit lze i ostatním.

Jarek Kopeček

Ydal Triton v roce 2006.

MLOK 2007

Příznivci Ceny Karla Čapka si jistě nenechají ujít letošního Mloka, ti nejnedočkavější si jej koupí již na Parconu 2007 v Nitře.

V době uzávěrky ještě neznáme výsledky a tak vás můžeme jen navnadit na spoustu osvědčených i nových jmen, která se objevila v odtajněném seznamu nominovaných.

✠
Martin Heisler,
Daniel Klimek,
Jan Kovanic,
Lucie Lukačovičová,
Zuska Minichová,
Ivan Mls,
Tomáš Petrásek,
Jana Rečková,
Jindřich Rohlík,
Konstantin Šindelář,
Anna Šochová,
Roman Splítek,
Jana Válková.

Petra Neomillnerová: Vlastní krev

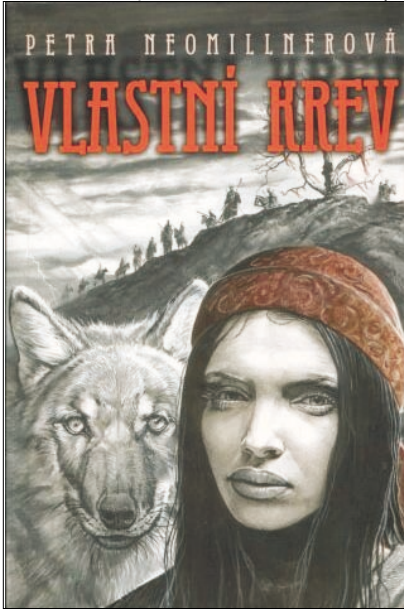
Petra Neomillnerová vlétla na českou fantastickou scénu jako kometa. Povídkami v časopise Pevnost, čili mimo jakékoli fandomové struktury a mimo kolektivní vzývání boha velké literatury tak typické pro rozličné druhy společného čtení. Její text byl vždy lehce rozpoznatelný – krutý, syrový, krvavý, sarkastický, nemilosrdný, se silnou, tvrdohlavou ženskou hrdinkou v popředí a submisivním mužskou postavou, potácející se po jejím boku a často žebronící o tu trochu přízně. A zároveň byl vždy řemeslně na vysoké úrovni, i když (nebo možná právě proto) bez zbytečných jazykových ozdob a kudrlinek, oholený na dřevě pouze těch slov, která jsou pro příběh podstatná.

Tritonská sbírka Vlastní krev obsahuje devět povídek, jimž dominuje temná atmosféra alternativního středověkého světa, na hony vzdálená tradičním klíšé fantasy literatury, ve které je dobro a zlo od začátku jasně rozdělené. U Neomillnerové má totiž máslo na hlavě každý a všichni do jednoho se občas chovají pěkně svinsky a tak, jak se jim to zrovna hodí. Proto i hrdinství jednotlivých postav je jaksi bezděčné a vychází ze situací, do nichž se dotyční dostanou. Díky tomu jsou postavy i vztahy mezi nimi z valné většiny uvěřitelné a vyznění povídek je realistické, i když v této pochmurné realističnosti neskutečně depresivní.

Nejznámější autorčinou dvojicí čarodějů jsou Moira a Desmond. Vystupují ve většině povídek sbírky – konkrétně v pěti. Kdyby ale byli ve všech, nikdo by patrně nic nepoznal. Až tak jsou si základní rozvrstvení sil mezi postavami, svět, dusná atmosféra, všudypřítomná špina a zmar a sevřený děj, plný neustálých zvratů a akce (podpořené trochu netypickým vyprávěním v přítomném čase), ve všech devíti položkách podobné. Což v tomto případě není na škodu, protože sbírka tak působí velice celistvě a kompaktně. Do budoucna by ale mohlo hrozit – v případě, že by autorka i nadále pokračovala ve stejném duchu – nebezpečí stereotypu a neustálé recyklace několika základních schémat.

V takto vyrovnané sestavě je těžké hledat nějaké vrcholy. Z výše uvedeného rámce trochu vystupuje *Havranice* s motivem dětské bandy desperátů, která již zcela pozbyla své lidství a rabuje válkou oslabený venkov. A vynikající je také závěrečný *Stín divokého*, s westernovou zápletkou podobnou Sedmi statečným – skupina žoldnérů a čarodějka Černá Ula brání i za cenu vlastních životů vesnici před vojáky, snažícími se pro Řád čarodějů získat magické zřídlo umístěné pod blízkým kopcem. Povídky s Moirou a Desmondem pak ozvláštňuje přede-

vším použitá forma, v níž se obě postavy střídají v roli vyprávěčů a umožňují tak na mnohé události pohlížet z více stran. Tento nápad je velkým příslibem i do budoucna, protože škýtá netušené možnosti i pro delší formát, jakým je román – před očima čtenářů pozvolna budovaná pyramida nedorozumění vedoucí až k naprosté katastrofě je potenciálně velice dráždivá a nosný prvek příběhu.

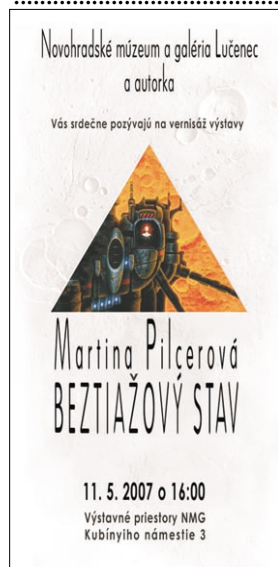

Jasně, z povídek Petry Neomillnerové je pořád jemně cítit odér dlouholetého prokletí české fantasy – vlivu Andrzeje Sapkowského. I když tady je omezen jen na několika málo podobných motivů (kupříkladu už zmiňovaná desperátská dětská banda, která je i v paralele dvou klíčových dívčích hrdinek Ciri a Frony zruďnější variantou Potkanů z Věže vlaštovky). Další prvky, které oba autory spojují – skvěle zvládnuté dialogy, černý humor (u Neomillnerové daleko drsnější) i realistické vyznění postav – už jsou spíš jen dokladem kvality Vlastní krve jako takové.

Povídková sbírka Vlastní krev je tak velice nadějným vykořením Petry Neomillnerové ke spisovatelské kariéře ve fantastickém žánru. Teď bude záležet jen na dvou klíčových věcech – jak si bude autorka schopna poradit s delšími pracemi a jak dokáže uniknout schematismu, k němuž by podobný styl vyprávění mohl časem dospět.

Jiří Popiolek / www.fantasya.cz

Petra Neomillnerová: Vlastní krev, vydal: Triton, Praha 2006, obálka: Milan Fibiger, 424 stran / 209 Kč

V Lučenci nedávno proběhla výstava naší přední malířky a ilustrátorky **Martiny Pilcerové**, trojnásobné držitelky **Ceny Akademie** v kategorii Nejlepší výtvarník. Jednou z prvních jejích prací byla obálka k prvnímu vydání románu **Dlouhý den Valhaly**. Dnes se asi jako jediný fandomový výtvarník výrazně prosazuje i v zahraničí.

O výstavě jsme bohužel nestihli referovat včas, ale Martina k ní připravila velice povedený **katalog**, který nesmí chybět ve sbírce žádného opravdového znalce naší SF a podhoubí, ze kterého vyrůstá.

Časem s vědou – fyzikálně astronomický květen

Z událostí, které změnilý náš svět

Vynález tranzistoru je na světě od léta 1948, plošného tranzistoru dokonce jen něco přes rok, když **7. května 1952** ve Washingtonu zveřejňuje Geoffrey W. A. Dummer koncepci integrovaného obvodu, který umožňuje mikrominiaturizaci elektronických zařízení. Význam netřeba komentovat.

Vzáří 1959 dopadlo na Měsíc první pozemské těleso (sovětská Luna 2), **9. května 1962** si lidé na našeho nejbližšího vesmírného souseda pro změnu posvětili – z Lincolnovy univerzitní laboratoře v Bostonu pomocí intenzivního laserového paprsku (generovaného 15 cm dlouhým a 1 cm silným krystalem syntetického rubínu). Ozářený kruh na Měsíci měl průměr asi 6 km. (Takový světelný záblesk v trvání pětitisíciny sekundy je schopen „vypájit“ díru v diamantu.)

Duchovním otcem podniku i hlavním konstruktérem příslušného zařízení je jeden z vynálezců laseru, nositel Nobelovy ceny Charles Hard Townes.

Ona už to nevyjádřeně obsahovala práce o speciální teorii relativity z roku 1905, nicméně **14. května 1907** v lipských *Annalen der Physik* zveřejňuje Albert Einstein „nejslavnější fyzikální vzorec světa“ – proslulý zákon vztahu mezi hmotností a energií: $E = mc^2$. (V jednom gramu hmoty je tedy skryta energie skoro $9 \cdot 10^{13}$ jouůl, tedy 25 miliónů kilowatt hodin, čili oněch populárních deset vlaků neboli 3 000 tun spáleného uhlí.) Tento základní vztah takzvané relativistické mechaniky je (na rozdíl od zákonů mechaniky klasické, operující s nekonečnou rychlostí světla) klíčem k pochopení vazebných energií atomových jader, jaderných reakcí i vzniku a zániku částic (ale i hvězdných útvarů). Mimo jiné rovněž inicioval úsilí o uvolnění této energie (právě z jader). Ve sledu arci notoricky známém – napřed zneužití, potom využití.

K tomu se hodí ještě jedno jubileum: **15. května 1957**. Velká Británie jako třetí země Země (po USA a bývalém Sovětském svazu) provedla na Vánočním ostrově (dnes Kiriritimati) ve středním Pacifiku svůj první termojaderný výbuch.

Na Yerkesově observatoři severně od Chicaga prochází **21. května 1897** první světlo čočkovým dalekohledem (refraktorem) o průměru čočky 102 cm a hmotnosti nějaké dva metráky, což tehdy znamenalo světový rekord. Ulili ji ve své optické dílně známí bratři Clarkové. Jakkoli ten večer nepanovaly nejlepší podmínky, tři astronomové v čele s ředitelem Georgem Halem si s chutí zapozorovali. Dalekohled byl revoluční i v tom, že jeho obsluha místo dosud obvyklých žebříků či výsuvných plošin disponovala pohyblivou celou podlahu (dalekohled měl ohniskovou délku 20 m, což přinášelo značné posuny v poloze okuláru). **29. května** se sedmatřicetitunová podlaha zřítila – našťásti v době, kdy tam nikdo nebyl...

Výroba (optická kvalita) i provoz (hmotnost) velmi velkých čoček jsou však natolik komplikované, že se už nikdo nepoku-

sil Yerkeský refraktor trumfnout. Otěže dalekohledů velkých světelností zcela převzaly přístroje zrcadlové (reflektory).

I sem ještě přílepek: **31. května 1967** se svého prvního světla dočkal i dvoumetrový teleskop Astronomického ústavu Akademie věd v Ondřejově.

Chci dokázat možnost existence světa, jehož prostorové zakřivení – stále vzhledem ke třem přijatým prostorovým souřadnicím – se mění s tokem času. Tak uvozuje čtyřiatřicetiletý ruský matematik Alexandr Fridman (po matčině otci Moravák) svoji **22. května 1922** dokončenou, na teorii relativity založenou práci, kde nastiňuje teorii nestacionárního, rozpínajícího se vesmíru. Tři roky nato umírá na tyfus. – Otázka, zdali se toto rozpínání někdy zastaví a obrátí (uzavřený vesmír) nebo bude stále rychleji pokračovat (otevřený vesmír), není zcela rozřešena dodnes.

Německý matematik a fyzik Christian Johann Doppler, toho času profesor pražské techniky, předkládá na **25. května 1842** na zasedání fyzikální sekce Královské české společnosti nauk matematické zdůvodnění změny kmitočtu (výšky) tónu při vzájemném pohybu zdroje a posluchače (tzv. Dopplerův jev). Při přibližování se tón zvyšuje (posuv ke kratším vlnovým délkám), při vzdalování naopak snižuje (posuv k delším vlnovým délkám). Dnes má Dopplerův jev (platný pro vlnění optické i akustické) řadu důležitých aplikací od teoreticky významného důkazu rozpínání vesmíru či objevu spektroskopických dvojhvězd až k velmi praktickému echokardiografu či pátracímu a záchrannému systému pomocí družic.

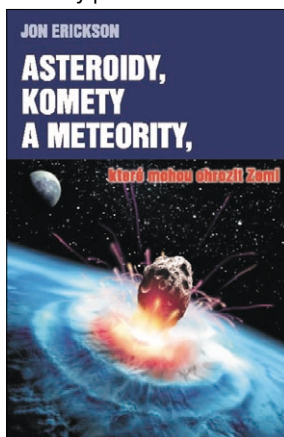
František Houdek

Jon Erickson – ASTEROIDY, KOMETY A METEORITY, které mohou ohrozit Zemi

Náraz téměř desetikilometrového meteoritu do poloostrova Yucatan ukončil éru dinosaurů. Ohnivá koule o průměru až dva tisíce kilometrů vyvolala kilometrové vlny tsunami; z kráteru vyvržený prach zahalil Zemi do hořícího soumraku a posléze na

mnoho měsíců a možná i desítky let do mrazivé temnoty. Může se situace opakovat i dnes? V červnu roku 2002 se přehnal okolo nás ve vzdálenosti 120 000 km jiný objekt, který jsme zaregistrovali, až když se od Země vzdaloval. Co se stane, bude-li přistět o něco větší, anebo blíže k Zemi? Byli bychom schopni jej zastavit? A pokud nikoliv, jaké následky by měla srážka se Zemi?

Překlad M. Grün, cena 399 Kč.

Otevřený dopis Honzovi Macháčkovi

Milý Honzo,

Neměl jsem v úmyslu s tebou polemizovat a jakkoli odpovědět na tvoji stať „Ministr strachu“ v Interkomu 5/2007, neboť vše potřebné řekl Martin Klíma a navazující článek Jaromíra Kopečka „Lomborg Björn – Skeptický ekolog“, ve kterém je politikaření kolem environmentalismu, a o to Crichtonovi šlo především, odhaleno přímo ekologem tak dokonale, že není třeba vůbec nic dodávat.

Pak mě ale upoutal odstavec, kde zpochybňuješ mé názory na nevládní organizace a na státní agentury, a přiznám se, že mi zatrnulo. Nezbyvá, aby i ostatní pochopili, o co jde, abych tě citoval:

Státní úřad pro jadernou bezpečnost sice zatím řídí vzdělaná a důvěryhodná Dana Drábová, ale ještě nad ní stojí jako dráb vláda tvořená politiky, kteří vzdělání, mají-li vůbec jaké, zaručeně postrádají v jaderné fyzice, a důvěru nemají ani k sobě navzájem. Možná nepotrvá dlouho, než Martin Bursík prosadí, aby Dana Drábová byla odvolána a na její místo nastoupila třeba právě Dana Kuchtová. Jakkoliv je pošetilé věřit, že nevládní organizace jsou všechny do jedné moudré, čestné a vedené ušlechtilými cíli, zorientovat se v jejich cílech bývá přece jen snazší než prohlédnout šarády a machinace politiků, kteří řídí stát.

A teď proč mě zamrazilo a proč přece jenom reaguji. Z tvého citátu totiž vyplývá, že vůbec nechápeš, co to vlastně je demokratický právní stát. Kdybych podobné názory slyšel od pivařů v hospodě 4. cenové skupiny, asi bych nad nimi mávl rukou, ale u člověka, který řídí fandomový workshop, je to na pováženou. Vždyť přece vůbec nezáleží na tom, která faktická osoba stojí v čele Státního úřadu pro jadernou bezpečnost a jaká vláda právě zasedá ve Strakovce. To, co je na této instituci cenné, a co jsem ve své stati o Crichtonovi několikrát zdůraznil, je právě to, že jako státní úřad podléhá zákonům, že její zaměstnanci mohou být disciplinárně postiženi a dokonce hnáni k trestní odpovědnosti, když poruší zákony, jimž podléhá jejich pracovní činnost, a je zcela ověřitelně financován ze státního rozpočtu. Jenže to tys prostě opomenul, protože jinak by se ti ten klacek na mě špatně tesal.

Naopak, žádná nevládní organizace, i kdyby byla sestavená ze samých pravdomluvných mudrců, žádnou právní odpovědnost za své výroky nemá, její hospodaření není průhledné, když obvykle žije z grantů, jejichž původ se dá různě maskovat, a to vše je, podle mého názoru, korupční prostředí jako vyšívané. Taková organizace se dá snad jenom stíhat v rámci občanského zákoníku za pomluvu. Nejsem právník, ale snad někdo fundovaný na toto téma do Interkomu napíše.

Abych to shrnul, kdyby v čele Českých matek stála Dana Drábová, byla by pro mě stejně nevěrohodná jako Dana Kuchtová, a kdyby naopak v čele Státního úřadu pro jadernou bezpečnost stanula Dana Kuchtová, na rozdíl ode tebe by byla pro mě stejně věrohodná, jako je dnes Dana Drábová. A tuto věrohodnost, respektive nevěrohodnost, nemůže pro demokrata ovlivnit ani to, zda je premiérem Topolánek nebo Paroubek.

Ano, je obtížné *prohlédnout šarády a machinace politiků, kteří řídí stát*, jak jsi napsal, ale státní agenturu, ať už je to zmiňovaný Státní úřad pro jadernou bezpečnost nebo nějaký jiný úřad, přece netvoří politici, takže jestli jsou průhlední nebo neprůhlední, je pro věrohodnost SÚJB a jakékoli jiné státní organizace irelevantní. Ty prostě polemizuješ s něčím, co jsem nikdy netvrdil, a navíc ti uniká rozdíl mezi legislativou a exekutivou.

Fixluješ i jinde, když jsi o mně napsal, že *pomijí ovšem, že Jihočeské matky nevznikly jako spolek pro dohled na jadernou bezpečnost, nýbrž pro likvidaci Temelína, jenže tento spolek v praxi nedělá nic jiného, než že se k bezpečnosti Temelína vyjadřuje – a to je právě to, co se mi zdá nefér*. Ty to přece víš také, a proto je zase od tebe nefér taktó podvodně argumentovat.

Na závěr se chci vrátit k tomu hlavnímu. Tvoje přesvědčení, že nad státními institucemi stojí jako dráb vláda tvořená politiky a nikoli Ústava a právo v podobě zákonů, k nimž je možno se odvolat prostřednictvím nejvyšších soudních institucí, dokonce i proti vládě, mi přijde přímo negramotné a u člověka tvého vzdělání naprosto šokující, jak mu jsou principy právního státu cizí a jak podléhá bulvárním názorům. Kdyby tomu tak nebylo, nemohl bys svoji polemiku formulovat tak, jak jsi ji formuloval. Omlouvám to jediným možným způsobem. Jelikož to není první případ tvého útoku, z důvodů, které nechápu, působí asi na tebe moje jméno jako červený hadr na býka a ztrácíš soudnost.

František Novotný

Řešení testu na straně 28:

Kniha č. 1:
Tolkien: Hobit

Kniha č. 2:
Stephenson: Diamantový věk

Kniha č. 3:
Keyes: Růže pro Algernon

Kniha č. 4:
Vonnegut: Síréný z Titanu

Kniha č. 5:
Clarke: 2001

Kniha č. 6:
Miller: Chvalozpěv za Leibowitza

Kniha č. 7:
Le Guinová: Čaroděj Zeměmoří

Kniha č. 8:
Bradbury: 451 st. Fahrenheita

Kniha č. 9:
Simak: Když ještě žili lidé

Kniha č. 10:
Strugačtí: Je těžké být bohem

Kniha č. 11:
Wyndham: Den trifidů

Kniha č. 12:
Verne: Vynález zkázy

Richard Podaný

ÚŘEDNÍCI

Václav Vágenknecht

Černovlasý mladík nechápavě zíral na šestici mužů, k níž ho po vstupu do města zavedla hlídka. Překvapilo ho už jejich podivné oblečení. Přítomní měli na sobě černá saka i kalhoty a na bílou košili si uvázali kravatu, nepraktičtější oděv jaktěživ nespátřil. A to ještě nebylo nic proti tomu, když dotyční promluvíli.

„Asi tě zajímá,“ vzal si slovo první z nich, „proč tě stráže dovedli k nám. Důvod je prostý. Vysvětlíme ti, jaká bude civilizace, kterou my, úředníci, v několika příštích letech nastolíme, a současně ti vysvětlíme, co smíš a co nesmíš.“

„Také,“ poznamenal další z mužů, „s tebou sepišeme vstupní protokol.“

„Taktak,“ převzal slovo třetí. „Možná ti to připadá jako hloupost, ale moderní svět, jehož proroky se staneme, poskočí mnohem dál, než bys tušil.“

„A možná,“ přešla štafeta v hovoru dál, „tě už teď zajímá, jak toho docílíme. Věř, že na to půjdeme od lesa. Povedeme si o všech a o všem pečlivou evidenci, takže budeme mít dokonale přehled, co kdo dělá a jak se chová, protože se podle toho zařídíme a vyvodíme z jednání i důsledné závěry. Zkrátka a jednoduše, ve světě přestane vládnout neřízený chaos a každý se bude řídit našimi rozhodnutími.“

„Tím ale nechceme založit policejní stát, jak to na první pohled vypadá. My, a bohové nám za to požehnají, těmito postupy pouze zachováme demokracii, kterou, jak jistě chápeš, musíme chránit před totalitním zřízením.“

„Nebudeme ale příliš odbíhat, nejdříve se u nás zaregistruješ a vyplníš podrobný dotazník. Na jeho základě pak obdržíš za mírný poplatek vstupní doložku do našeho města.“

„Také jsi povinen nám sdělit, zda přicházíš jako turista, nebo jestli hledáš práci. V prvním případě, pokud se prokážeš dostatečným množstvím peněz, které v našem městě jistě utratíš, tě rádi přivítáme a nebudeš mít s udělením vstupu problémy.“

„V druhém případě tě nejprve očekává pár úkolů. Pokud se u někoho přihlásíš do práce, bude po tobě budoucí zaměstnavatel požadovat výpis z trestního rejstříku a vstupní lékařskou prohlídku.“

„A pokud budeš podnikat sám, nezbude ti, než si zažádat o živnostenský list, jenž tě bude opravňovat k činnosti, kterou budeš vykonávat.“

„V obou případech také budeš potřebovat pracovní povolení.“

„Také bych na tvém místě navštívil finanční úřad. Při jakémkoliv výdělku budeš odvádět do městské kasy daň.“

„Dále nesmíš zapomenout na placení sociálního zabezpečení a sociálního pojištění.“

„A jestli si náhodou koupíš pozemky, musíš si je zaregistrovat a zaplatit další daň.“

„A kdyby ses na oněch pozemcích náhodou rozhodl stavět, tak si dáš nejprve schválit nakreslené projekty u odpadech, vodě, rozvodech a tak podobně, což nebudu dlouze rozebírat, přičemž samotný objekt nesmíš používat bez schválené kolaudace.“

„Dále bych ti také doporučil, pokud si zavedeš firmu, abys prováděl výběrové řízení na nákup nemovitostí, zboží či materiálu. Alespoň tím budeš kryt, že jsi nejednal nelegálně. Pravda, ze všech stran uslyšíš, jak jsou výběrová řízení nepřehledná a zkorumpovaná, nesmíš však věřit všemu, co kdo řekne.“

„Správně. A když jsme u toho, poradíme ti. Kdybys náhodou sháněl vhodné podniky pro výběrová řízení, rádi ti za drobný poplatek nějaké firmy doporučíme. Máme je všechny podrobně zmapované, a tak velmi dobře víme, jaké si nejlépe vybrat. S námi se neztratíš.“

„A to není všechno. Já všem nově přichozím také vřele doporučuji, aby si svoji firmu certifikovali a zavedli si ISO. Ač to vypadá nepodstatně, kráčí o velmi důležitou věc.“

„S tím plně souhlasím. Pokud si totiž utřídiš všechny zdánlivě zbytečné, leč neobyčejně důležité papíry, aniž se v nich utopíš, nebo se z nich zblázníš, máš vyhráno. Vše budeš mít pečlivě poznamenáno a každá tvá činnost bude zmapována do nejmenšího detailu, pročez si v případě nejasností vždycky poradiš.“

„Kdyby jen poradiš. Ty se tím budeš i strojově řídit. Kdyby například v provozním řádu nebo směrnici stálo, že se bude na toaletách vytírat zadek levou rukou místo pravé, tak to splníš a basta fidi.“

„Současně nesmíš zapomenout, že se jedná o řízený dokument. V případě, že bys čerpal informace z neřízeného a neschváleného dokumentu, neprošel bys auditem a neudělili by ti ISO, které si budeš muset pravidelně obnovovat.“

„Také ti při pohledu na tvoje pracovní náčíní musím připomenout další povinnost. Ke všem svým věcem, které budeš používat v pracovním procesu, povedeš dokumentaci. Kontrolní orgány po tobě budou vyžadovat prohlášení o shodě a list o kvalitě, upozorní tě, že od této chvíle je důležité, aby tvé nářadí mělo úřední značku a schválil ho zkušební ústav. Dále každý rok, dva nebo tři, záleží na hojnosti používání a na stanovení od výrobce, budeš své nástroje dávat akreditované firmě k pravidelným kontrolám. Ty ti na základě toho vystaví protokol, jestli se výrobek smí nadále používat a zda splňuje bezpečnostní podmínky.“

„Navíc všem svým nástrojům přidělíš evidenční číslo, pod nimiž je povedeš, a schováš si k nim i písemný doklad o proškolení. Kdybys totiž používal něco, s čím bys nebyl náležitě seznámen, dostaneš pokutu.“

„Zrovna tak obdržíš pokutu, jestliže vyrukuješ na trh se zbožím, které by neschválily autorizované firmy. To by se nám nelíbilo. Takové výrobky se nesmí používat, i kdyby plnohodnotně splňovaly nároky uživatele.“

„A neběží jenom o předměty. Problém se týká i jídel, které neodpovídají hygienickým podmínkám. Naše nově vznikající potravinářská komise přímo zakazuje, aby se prodávaly a konzumovaly neošetřené výrobky. Proto například od této chvíle zapomeň na plesnivě sýry či na prodej nebo nákup kloblíků, jež nejsou umístěné do vakuového igelitového obalu. Takové nehoráznosti nestrpíme.“

„A s námitkami, že špekáčky ve velkých obchodech postrádají maso a med viděl včelu jen na obrázku, si na nás nechod'. Na to ti neskočím. My sami ze všech nejlépe víme, co je pro naše občany zdravé a nezávadné, a dáme jim jen to, co uznáme za vhodné.“

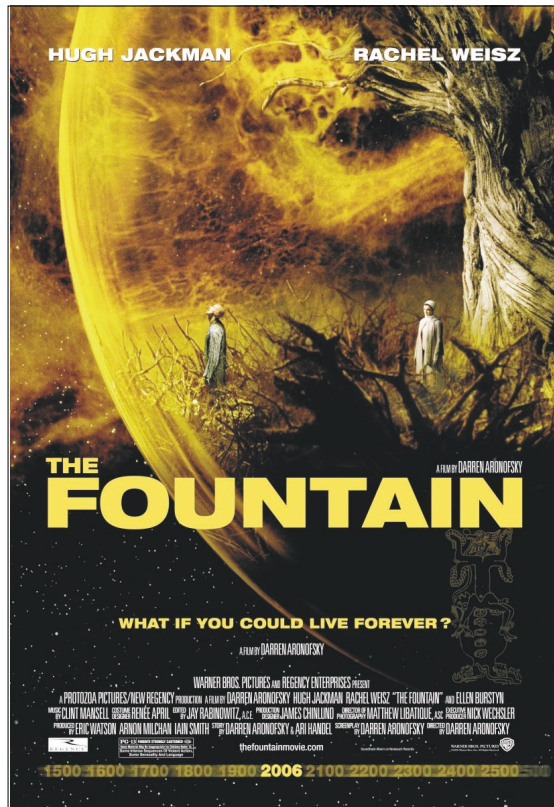
DOGMA Fontána

Od komerčního úspěchu Hvězdný válek se filmová sci-fi ve většině případů stala jen kulisou pro dobrodružství, horor či komedii. Pokusy o serióznější polohu žánru lze bezmála spočítat na prstech jedné ruky, což také souvisí s mizivou komerční úspěšností těchto snah (a to i před Hvězdnými válkami). Film Fontána doprovázely realizační potíže, které vedly k seškrtání rozpočtu a náhradě zamýšlených velkolepých scén skromnější podobou. Skromnější ovšem neznamená méně působivé a v zásadě komornímu příběhu to jen prospělo.

Budoucnost: kosmická loď letí mlhovinou k umírající hvězdě, její pasažér doufá najít věčný život pro sebe a svou lásku. Minulost: španělský conquistador hledá v džungli bájný strom života pro svou zbožňovanou královnu. Přítomnost: lékař hořečně pátrá po léku na rakovinu, který by zachránil jeho umírající manželku.

Jak jsem předeslal, po vizuální stránce jde o nesporně působivé dílo, přechody mezi epochami jsou symbolické, stejně jako vzájemné citace (věže mrakodrapů na obzoru vypadají stejně jako věže inkvizitorova hradu). Další stránku, kterou je třeba hned v úvodu vyzdvihnout je hudba – zdánlivě jedna melodie plyne napříč stoletími a přesto se mění a celek pak velmi pomáhá sjednotit různé roviny a dotváří poetický dojem symfonie. Divák má zpočátku trochu problém orientovat se v různých prostředích, ve kterých ústřední dvojici vždy představují stejní herci, ale hlavní epická část je vyprávěna v přítomnosti a toto ukotvení v realitě poskytuje potřebný pevný bod. Zde se také hovoří o hlavním tématu filmu, což není láska, ale smrt a to v rovině završení a paradoxní věčnosti. Oba hlavní party jsou zahrány natolik přesvědčivě, že případný patos v dialogích zazní v dané scéně zcela adekvátně. V kontrastu s chladnějšími kulisami současnosti a výpravnější minulostí je zde bezmála abstraktní prostředí mlhoviny, v efektních zlatavých tónech, kterým stoupá loď, jež je běžným kosmickým korábem na hony vzdálena.

Snímek jako celek sice v rozumové rovině nefunguje bez výhrad, ale hlavní stránkou je zde rovina pocitová. Audiovizu-

ální stránka je v přítmi kinosálu efektní, symbolika nijak spleťtá, přesto umožňující více výkladů – pokud se trefí do vašeho rozpoložení, dostane se vám mnohem více než v běžné hollywoodské konfekci, v opačném případě vás možná zklame – úplně lhostejného diváka v sále nenajdete.

Marvin

Orig.: The Fountain (USA 2006), scénář a režie: Darren Aronofsky, hudba: Clint Mansell, Hrají: Hugh Jackman, Rachel Weiszová, Ellen Burstynová, Cliff Curtis

„Přesně tak. Věř nám, že je lepší schválené a chemicky ošetřené jablko bez chuti, které obsahuje plno pesticidů, než neověřené ovoce z nějaké tvojí zahrádky.“

„To už ale, jak pozorují, začínáme zabředávat do zbytečných podrobností, a tak raději vyplníme vstupní dotazník. Jak jsi povídal, že se jmenuješ?“

Mladík, setrvává ve šoku, se nezmohl na slovo. Vyslechnuté překračovalo všechny rozumné meze, s větší snůškou blábolů se dosud nesetkal. Ať si říká, kdo chce co chce, tihle švihle oblečení lidé jsou nebezpeční blázni. Copak je možné, aby rozumný člověk přistoupil na takové šílenosti, jako je finanční úřad, ISO či audit? Vždyť by z toho zešilel!

„No tak, jak se jmenuješ? Nemáme na tebe celý den,“ obořili se na něho.

„Herkules, syn Diův,“ prohlásil, přičemž neudržel na uzdě narůstající hněv, rozhodl se konat. Co se dá dělat, k dvanácti úkolům, které bude plnit, přidá ještě jeden. Nemůže dopustit, aby antický svět podlehl praktikám pochybné sebranky, jejímž zákonům nerozumí snad ani bohové. Od této chvíle bude bez slitování zabíjet každého zbytečného úředníka a nedovolí, aby se tihle darmožrouti chopili moci.

Vytáhl necejchovaný meč, k němuž mu chyběly papíry o proškolení, a srazil jím byrokratům hlavy. Poté s pocitem dobře vykonané práce zamířil do hospody, kde servírovali vynikající, dva dny uleželou svíčkovou. Jak spokojeně hodoval, vůbec si nepřipouštěl, že se černí havrani za stovky let možná znova dostanou k žezlu a vyplní se slova jistého básníka: Kdo chce byrokracii mít, toho lze holt bít. □

Nehvězdný nebulvár čili „chalupa je hra“

leč souhlasím s klasikem, že dle statistiky se chalupaření řadí mezi nejnebezpečnější činnosti. Na vlastní kůži jsem se o této kruté skutečnosti přesvědčila, když mě převrhla desetikilová napodobenina psa, jinak též zvaná Bufinka. Jako jindy jsme přijeli na chalupu, kde musí Bufča vystoupit, ještě než dojde na otevření vrat do zahrady, protože jinak nesnesitelně ňafe a řádí. Jakmile je z auta venku, má jedinou snahu: zakousnout pneumatiku popojíždějícího vozu a přitom se nechat přejet. Nezbývá než tu chlupatou obludku připnout na vodítko, což tentokrát vyšlo na mne. Psí slečna, či spíše stará panna si vychytrale počkala na vhodný okamžik a pak, když jsem v její husté a zcela proti všem předpokladům protisměrně rostoucí srsti hledala správný kroužek na obojku, využila Bufča mého posunutého těžiště a stačilo jí, aby udělala dva miniaturní krůčky. Zůstala jsem na vteřinu bez opory, taky jsem stihla i zakopnout a bum. Stalo se. Těsně před dopadem jsem si uvědomila, že mezi mnou a štěrkem se nachází vychytrale se usmívající čubička a jestliže dopadnu, bude mi ji veterinář muset operativně odstranit z místa, kam se zakousne, aby vůbec bylo lze zahrabat zbytek zvířátka. To jsem jí udělat nemohla, tak se mi povedl dopad na levou ruku a pravé koleno. Zbytek mého těla skončil o maličko líp, ale rána to byla nesmírná. Být už v Brdech radary, něco by odněkud odstartovalo.

Pevně odhodlána doplazít se i se svou potupou do pole a tam bídně zhyznout, válela jsem se v prachu cesty, zatímco Bufča prchla do domu, kde se na zbytek dne schovala pod postelí. Na chalupě nebyla hůl, tak jsem se opírala o nevzhledný klacek, úpěla a přesto si neodpustila další výlet na Svatou horu, protože Boží tělo se koná jedenkrát ročně a jeho zhlédnutí lze doporučit i zarytým neznanobům.

Po obligátní objížďce přes Hořovice, kdy jsme si opět násobilili třicetikilometrovou vzdálenost dvěma – tam a zpátky a taky jsme propočítávali momentální cenu benzínu, abychom věděli, na kolik nás armáda přišla tentokrát, jsme dorazili do Příbrami. Během další šedesát kilometrů trvající cesty jsem považovala, k čemu ta naše armáda je – vždyť od dob velkého bandity Žižky v podstatě nezasahovala, avšak v novodobé historii se to naučila pěkně vysvětlovat. To moji pacifistickou nárturu moc těší, avšak zvýšené náklady na cestu tím neuhradím.

Výstup k bazilice není z nejmámavějších. Já lezla vzhůru a funěla. Předběhla mě jeptiška s batohem a pak i asi tak sedmdesátiletá stařenka, která prohodila i milosrdné slůvko útěchy. Kdyby tušila, že mi nejdou ohýbat kolena, snad by mě i přes rameno přehodila. Lidí se sešlo dost, přijeli turisté z Německa, dorazila i hudba a holčičky v družičkovských šatech. Dítka měla k dispozici košíčky s připraveným lupením, aby měla co rozházovat na cestu. Tahle zábava drobtinu potěší, snad proto se svátku Božího těla zúčastňuje s větším nadšením než její rodičové prvomájových průvodů.

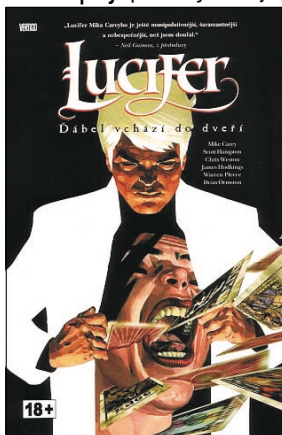
Ačkoli většinou se počasí vyvede, tentokrát se nevyvedlo. Pršelo, hromy honily blesky a naopak – a ta zima! Nepohoda vydržela přes celou slávu, avšak hudba vyhrávala církevní pochodovou píseň, lidé zpívali, vcházeli do jednotlivých kaplí a

kovali se nádherou, jakou návštěvníkům může nabídnout naše kulturní památka. Kochali se i již zmíněné čtyři autobusy západních sousedů, a to intenzivně. Jedna z okouzlených dam si nevšimla, jak se zraněně choulím v koutku za vraty, a aniž by musela, minula mě velice těsně. Proto se taky pootočila na prstě mě již zraněné nohy. Mile se pousmála, že své dvoumetrové výšky – a snad i pobaveně pokrčila ramínky kulturistky. Promoklá a zdeptaná jsem si i na posvátném místě připomněla výročí atentátu na Heydricha a toho, že se najdou dějepisci schopní tvrdit, že k němu nemuselo dojít. No nevím, radši jsem odkulhala mimo svatostánek. Tam se krvelačné myšlenky vskutku nehodí.

Příjezd z chalupy do Permoníkova taky neprobíhal zrovna triumfálně. Doufám, že Chotěboř už mě uzří zcela pohyblivou, zatím mě zmáhá i drobný výlet na Matyldu, což je moc půvabné zákoutí poblíž Mostu. Bývala tam nejdřív hlubina, pak jen povrchový důl, pamětníkům známý jako Vrbenský. To vše v těsném sousedství šachty na místě starého Mostu. Po vytěžení všeho, co se dalo, byla šedesátimetrová jáma většinou zavezena hlušinou a zbyl jen velikánský d'olík, do kterého se vešla spousta vody. Je za horka teplá jako voda ve vaně a čistá tolik, až je průhledná. Člověk kouká, jak se pod hladinou prohánějí ryby. V dálce může plavec pozorovat komíny, opodál projíždějí vlaky, ale podobná krajinka se v Bolce u Jizery vyskytuje rovněž – a jak je tam hezky. Být Matylda jinde než v těsné blízkosti Permoníkova, budou sem cestovky konat zájezdy. Jak jsem ráda, že teď to vozi na Mácháča a že jim to snad ještě pár let vydrží. Kéž zůstane kraj, kdysi patřící kmenu Lemúzů, co nejdéle civilizací neobjeven. Lemúzové, Litomiricové a jim podobní byli dle mého mínění předkové J. A. Náhlovským bezpočtukrát zmiňovaných Krušnohorců. V úctě se před nimi skláním, měli svého času vynikající pověst stejně jako oblast jimi obývaná: Navzdory suchému klimatu úrodná a vzorně opečovávaná. Ti by se asi divili, co s touto oblastí provedli jejich potomci. S vědomím, že lepší už to nebude, se těším na viděnou na Festivalu Fantazie.

Libuše Čermáková

Netopejr právě vydal nejlepší z postsandmanovských sérií.

Seznamte se s knížetem pekel, toho času na Zemi, u barového klavíru...

V první knize naleznete dvě úvodní třídílné miniserie a jeden příběh, kterými to všechno začalo.

Lucifer: Dábel vchází do dveří, autoři: Mike Carey (scenář), Scott Hampton (kresba), obálka: Scott Hampton, překlad: Štěpán Kopřiva, 160 stran, hardback.

Objednejte si na: www.netopejr.cz

Uhádněte 12 knih

Zábavný testík Richarda Podaného vhodný zvláště k vodě či do scifistické společnosti. Jediným vodítkem pro vás jsou první a poslední slova díla a nápovědou je, že jde o časem prověřenou klasiku. Pokud si nevzpomenete ani na šest titulů, začněte dělat něco se svou pamětí nebo číst pořádné knihy :-)

Kniha č. 1:

V jistě podzemní (...) a podal mu nádobu s tabákem.

Kniha č. 2:

Za vyzvánění několikahlasých zvonů (...) rozezněly zvony katedrály.

Kniha č. 3:

Doktor Štraus mi říkal ať oteřka (...) na dvorku.

Kniha č. 4:

Dneska už každý ví, jak nalézt smysl života (...) ale někdo tam nahoře tě má rád.“

Kniha č. 5:

Posledních deset milionů let bylo suchých (...) Ale něco už je napadne.

Kniha č. 6:

Bratr Francis Gerard z Utahu (...) Toho roku měl velký hlad.

Kniha č. 7:

Ostrov Gont, osamocená hora (...) arcimág všech ostrovů světa.

Kniha č. 8:

Byla to rozkoš – pálit (...) Až přijdeme do města.

Kniha č. 9:

Tuto legendu si psi (...) jak mravence zastavit.

Kniha č. 10:

Pažba Ančiny kuše byla (...) nebyla krev, jen šťáva z lesních jahod.

Kniha č. 11:

Když se probudíte (...) dokud nevymýtíme i toho posledního z tváře země, kterou si uzurpovali.

Kniha č. 12:

Řediteli sanatoria Healthful House (...) zemřel také Thomas Roch se svým vynálezem.

redakce

Cena Karla Čapka 2007 (došlo po uzávěrce)

Mikropovídka:

1. Zuska Minichová – Uspávanka klanu N'Dorov
2. Jindřich Rohlík – Metoda
3. Martin Heisler – Nepočítání oveček

Krátká povídka:

1. Lucie Lukačovičová – Dům smíchu, dům smutku
2. Daniel Klímeček – Beštiarium
3. Ivan Mls – Poněkud opožděný náklad z Měsíce
4. Anna Šochová – Zlaté české ručičky
5. Roman Splítek – Bublina co nepraskla

Dlouhá povídka:

1. Anna Šochová – A Bůh to vidí
2. Jana Rečková – I kdybych měl jít Tajnůstkářovým údolím
3. Jana Válková – Sloužit a chránit
4. Konstantin Šindelář – Cesty bohů
5. Jan Kovanec – Já, Andy

Novela:

1. Tomáš Petrásek – Poslední hlídka

Putna (a další) na věčnosti

Jirka T. Pelech umístil na nové adrese texty, které donedávna zvyšovaly atraktivitu webu Ikarie.cz. Jestě chystá muzeum Ikarie, to je ale víc práce, tak si to nechává na pak...

Na www.vecnost.cz/ najdete:

<http://interkom.vecnost.cz/>

všechny Interkomy, jak se je podařilo rekonstruovat, a poslední (zatím) dva ročníky i v PDF

<http://ikariotk.vecnost.cz/>

obsahy Ikarie 1/1990 až 1/2000

<http://trosky.vecnost.cz/>

fanzin Trosky, ročníky 1993, 4, 5, 6, všechna dostupná čísla.

<http://putna.vecnost.cz/>

Putna 1/98 až 1/99 (celkem 13 čísel)

<http://zakladna.vecnost.cz/>

Základny 2 až 8 (Workshop chystá vydání papírové devítky)

NON FICTION

Pavel Houser

Kapka metanového deště

Další dialogy o současné vědě

Publikace populárním způsobem představí řadu témat: objev rozpínání vesmíru, středověkou arabskou vědu, matematiku starověké Mezopotámie, konstrukci umělých organismů, velká vymírání, pokrok v oblasti genetiky či logické paradoxy...

Vydalo nakl. Dokořán, cena 198,- Kč

